

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ**

**ΤΜΗΜΑ
ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ**

**ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΠΟΛΥΕΤΩΝ
ΕΘΝΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΕΛΕΓΧΟΥ ΓΙΑ ΤΟ 2019**

ΙΟΥΝΙΟΣ 2020

**ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ
ΓΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΠΟΛΥΕΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΕΛΕΓΧΟΥ ΓΙΑ ΤΟ 2019**

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

1. Περίληψη
2. Εισαγωγή
3. Υλοποίηση Πολυετών Σχεδίων Ελέγχου
  - 3.1. Επίσημοι έλεγχοι σε επιχειρήσεις τροφίμων
  - 3.2. Εθνικά Προγράμματα Δειγματοληψίας
  - 3.3. Έλεγχος Εισαγόμενων Τροφίμων από Τρίτες Χώρες
  - 3.4. Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης για Τρόφιμα και Ζωοτροφές (RASFF)
4. Συνολική συμμόρφωση από Υπεύθυνους Επιχειρήσεων Τροφίμων
5. Ανάλυση της μη συμμόρφωσης
  - 5.1. Επίσημοι έλεγχοι σε επιχειρήσεις τροφίμων
  - 5.2. Εφαρμογή Εθνικών Προγραμμάτων Δειγματοληψίας Τροφίμων
  - 5.3. Έλεγχος εισαγόμενων τροφίμων από τρίτες χώρες
6. Φύση των κινδύνων που προέρχονται από τις μη συμμορφούμενες περιπτώσεις
7. Ουσιαστικά αίτια των μη συμμορφώσεων
  - 7.1. Έλλειψη πληροφόρησης επιχειρηματιών τροφίμων
  - 7.2. Δυσχέρειες στην εκπαίδευση των χειριστών τροφίμων
  - 7.3. Οικονομικό κόστος για τους επιχειρηματίες
8. Εσωτερικοί Έλεγχοι
9. Ενέργειες για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας
  - 9.1. Ενέργειες κατά των επιχειρηματιών
  - 9.2. Ενέργειες για τη διασφάλιση της καταλληλότητας και της αποτελεσματικότητας των επίσημων ελέγχων από τις αρμόδιες αρχές
  - 9.3. Εκδόσεις Υγειονομικών Υπηρεσιών για βοήθεια των επιχειρηματιών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα (Α) - Ετήσια Έκθεση Εσωτερικού Ελέγχου

ΠΙΝΑΚΕΣ

- Πίνακας 1
- Πίνακας 2
- Πίνακας 3
- Πίνακας 4
- Πίνακας 5
- Πίνακας 6
- Πίνακας 7

ISO 9001

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ετήσια Έκθεση Υγειονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας για την Εφαρμογή των Πολυετών Εθνικών Σχεδίων Ελέγχου για το 2019

Οι Υγειονομικές Υπηρεσίες (Υ.Υ.) του Υπουργείου Υγείας είναι η κύρια αρμόδια αρχή, υπεύθυνη για τους επίσημους ελέγχους όσον αφορά γενικά την υγιεινή των τροφίμων, τη σήμανση τροφίμων, τα γενετικά τροποποιημένα τρόφιμα, τα υπολείμματα φυτοφαρμάκων, τους ελέγχους στο στάδιο εισαγωγής προϊόντων φυτικής και μη ζωικής προέλευσης. Πρόσθετα, είναι η αρμόδια αρχή για τους ελέγχους για όλα τα είδη τροφίμων στο στάδιο λιανικής πώλησης, εκτός του φρέσκου κρέατος. Επίσης, είναι υπεύθυνη για τους ελέγχους σε τρόφιμα ζωικής προέλευσης όσον αφορά το μέλι και τα παγωτά. Τα Κεντρικά Γραφεία της Υ.Υ. επιβλέπουν τις δραστηριότητες των 5 Επαρχιακών Γραφείων και συντονίζουν τις δραστηριότητες των 8 συνεργαζόμενων Δήμων. Ο εκάστοτε Προϊστάμενος Υ.Υ. αποτελεί το εθνικό σημείο επαφής για RASFF, FOOD FRAUD και INFOSAN.

1.1 Συνολική Αποτελεσματικότητα Επίσημων Ελέγχων

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των επίσημων ελέγχων σε επιχειρήσεις τροφίμων κατά το 2019, (τα οποία φαίνονται στον **πίνακα 1**) επί συνόλου 12699 επιχειρήσεων τροφίμων, οι 148 και με βαθμολογία 130-120 κατηγοριοποιήθηκαν ως επιχειρήσεις τροφίμων πολύ ψηλού κινδύνου, οι 2003 και με βαθμολογία 119-88 ως επιχειρήσεις τροφίμων ψηλού κινδύνου, 5028 και βαθμολογία 87-67 ως επιχειρήσεις μέτριου κινδύνου και 5520 και βαθμολογία 66-0 ως επιχειρήσεις τροφίμων χαμηλού κινδύνου.

Ειδικότερα, επί συνόλου 148 επιχειρήσεων τροφίμων πολύ ψηλού κινδύνου, 20 επιθεωρήθηκαν (4) φορές, 49 (3) φορές, 38 (2) φορές, 29 (1) φορά και (12) δεν έχουν επιθεωρηθεί καθόλου. Επί συνόλου 2003 επιχειρήσεων τροφίμων ψηλού κινδύνου, 159 επιθεωρήθηκαν (4) φορές, 586 (3) φορές, 528 (2) φορές, 679 (1) φορά και 51 δεν επιθεωρήθηκαν καθόλου. Επί συνόλου 5028 επιχειρήσεων τροφίμων μέτριου κινδύνου, 153 επιθεωρήθηκαν (4) φορές, 637 (3) φορές, 2473 (2) φορές, 1616 (1) φορά και 149 επιχειρήσεις τροφίμων δεν επιθεωρήθηκαν καθόλου. Επί συνόλου 5520 επιχειρήσεων τροφίμων χαμηλού κινδύνου, 54 επιθεωρήθηκαν (4) φορές, 233 (3) φορές, 998 (2) φορές, 4118 (1) φορά και 117 επιχειρήσεις τροφίμων δεν επιθεωρήθηκαν καθόλου.

Επί συνόλου 12699 επιχειρήσεων τροφίμων, 386 επιθεωρήθηκαν (4) φορές, 1505 (3) φορές, 4037 (2) φορές, 6442 (1) φορά και 329 δεν επιθεωρήθηκαν καθόλου. Για όλες τις κατηγορίες επιχειρήσεων τροφίμων το 2019 διενεργήθηκαν 20904 επίσημοι έλεγχοι.

1.2 Βασικά Δεδομένα των Επίσημων Ελέγχων

Από το 2016 έχει ετοιμαστεί αναθεωρημένος Κώδικας Πρακτικής για την διεξαγωγή των Επίσημων Ελέγχων σε Επιχειρήσεις Τροφίμων (Τ-Κ-003/3), προς αντικατάσταση του Κώδικα Πρακτικής (Τ-Κ-003/2). Στον Κώδικα Πρακτικής περιλαμβάνονται κατευθυντήριες οδηγίες για την ορθή άσκηση των επίσημων ελέγχων, με βάση τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 882/2004. Επίσης, έχει ετοιμαστεί ξεχωριστός Κώδικας Πρακτικής για την Κατηγοριοποίηση των Επιχειρήσεων Τροφίμων με βάση την Επικινδυνότητα και τον Καθορισμό Συχνότητας Επίσημων Ελέγχων (Τ-Κ010v1). Τα δυο εγχειρίδια έχουν διαβιβαστεί σε όλο το προσωπικό, με οδηγίες για άμεση και πιστή εφαρμογή τους.

Έτσι, σύμφωνα με τους νέους Κώδικες Πρακτικής οι επιχειρήσεις τροφίμων ταξινομήθηκαν σε τέσσερις κατηγορίες βάσει της επικινδυνότητάς τους, ως ακολούθως:

Βαθμοί	Κατηγορία	Ταξινόμηση επιχειρήσεων βάσει επικινδυνότητας	Συχνότητα ελέγχου ανά έτος
130-120	4	πολύ υψηλή	4 φορές
119-88	3	ψηλή	3 φορές
87-67	2	μέτρια	2 φορές
66-0	1	χαμηλή	1 φορά

1.3 Ανάλυση της Μη Συμμόρφωσης

Το 2019, επί συνόλου 12699 επιχειρήσεων τροφίμων έχουν διενεργηθεί πέραν των 20904 επίσημων ελέγχων, σύμφωνα με τα ευρήματα των επίσημων ελέγχων διαπιστωθεί 4036 περιπτώσεις, μη συμμορφούμενες με τη νομοθεσία, ως ακολούθως:

Προαπαιτούμενα	2278
Εφαρμογή αρχών HACCP	928
Υλικά και αντικείμενα σε επαφή με τρόφιμα	118
Πρώτες ύλες	51
Τελικά προϊόντα	35
Ιχνηλασιμότητα	21
Σήμανση	605
Σύνολο	4036

Διευκρινίζεται δε ότι, στις ετήσιες εκθέσεις που προηγήθηκαν η αναφορά σε μη συμμορφώσεις σήμαινε το συνολικό αριθμό των ευρημάτων των επίσημων ελέγχων όπως καταγράφονταν στα δελτία επιθεωρήσεων και σε καμία περίπτωση δεν αφορούσαν μη συμμορφώσεις που οδήγησαν απαραίτητα στη λήψη μέτρων επιβολής, καθώς στην συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων

αυτών μετά την παρέμβαση της Υπηρεσίας και την έκδοση γραπτών γνωστοποιήσεων (δελτία επιθεωρήσεων) στους υπεύθυνους των επιχειρήσεων τροφίμων, τελικά συμμορφώνονταν με τις παρατηρήσεις της και ως εκ τούτου δεν κρίθηκε αναγκαία η λήψη οποιωνδήποτε μέτρων επιβολής.

1.4 Μέτρα Επιβολής: Ενέργειες που Έγιναν σε Περίπτωση Μη Συμμόρφωσης (πίνακας 6)

α) Στα πλαίσια διεξαγωγής των επίσημων ελέγχων έχουν επιδοθεί συνολικά (1803) γραπτές γνωστοποιήσεις προς τους υπεύθυνους επιχειρήσεων τροφίμων, με τις οποίες εκλήθησαν εντός τακτής προθεσμίας να συμμορφωθούν με συγκεκριμένες πρόνοιες της νομοθεσίας για τα τρόφιμα.

Διευκρινίζεται δε ότι, για την συντριπτική πλειοψηφία των πιο πάνω περιπτώσεων μη συμμορφούμενων με την νομοθεσία για τις οποίες απεστάλησαν γραπτές γνωστοποιήσεις, μετά την παρέμβαση της Υπηρεσίας τελικά υπήρξε συμμόρφωση με τις παρατηρήσεις της και έτσι δεν κρίθηκε αναγκαία η λήψη περισσότερο δραστικών μέτρων επιβολής, περαιτέρω:

β) Σε (17) περιπτώσεις δόθηκαν γραπτές οδηγίες για απόσυρση / ανάκληση μη ασφαλών προϊόντων.

γ) Έχουν δοθεί (60) γραπτές οδηγίες για διόρθωση σήμανσης ή αλλαγής χρήσης προϊόντων, των οποίων η ποιότητα ήταν υποβαθμισμένη.

δ) Υπήρξαν (10) περιπτώσεις καταστροφής τροφίμων λόγω ακαταλληλότητας τους για ανθρώπινη κατανάλωση.

ε) Πραγματοποιήθηκε αναστολή της λειτουργίας (0) επιχειρήσεων τροφίμων, επειδή διαπιστώθηκαν σοβαρές παραβάσεις των προνοιών της νομοθεσίας για τα τρόφιμα που έθεταν σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία.

στ) Σε (100) περιπτώσεις υποβλήθηκε εισήγηση για επιβολή διοικητικού πρόστιμου και σε (11) περιπτώσεις υποβλήθηκε εισήγηση για λήψη δικαστικών μέτρων.

ζ) Από τις Υγειονομικές Υπηρεσίες έχουν γίνει (27) ανακοινώσεις στα Μ.Μ.Ε. και αφορούσαν μη ασφαλή τρόφιμα για σκοπούς ενημέρωσης των καταναλωτών.

η) Επιπρόσθετα έχουν γίνει (5) ανακοινώσεις στα Μ.Μ.Ε. από τους επιχειρηματίες τροφίμων, υποχρέωση που προκύπτει από τον Κοινοτικό κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 178/2002.

1.5 Εθνικό Σύστημα Εσωτερικών Ελέγχων

Μέσα στα πλαίσια εφαρμογής του άρθρου 4.6 του κανονισμού (ΕΚ) αρ. 882/2004, ο Τομέας Εσωτερικού Ελέγχου πραγματοποίησε εσωτερικούς και εποπτικούς ελέγχους το 2019, με βάση τη νομική υποχρέωση που προκύπτει από την πιο πάνω νομοθεσία.

Κατά το 2019, πραγματοποιήθηκαν 12 συνολικά εσωτερικοί και εποπτικοί έλεγχοι, από τους οποίους οι 6 ήταν σε επαρχιακό επίπεδο, ένας σε Κεντρικό

επίπεδο (Τομέας Εκπαίδευσης), ένα στο σημείο εισόδου στο Λιμάνι Λεμεσού και οι 4 σε τοπικό επίπεδο.

Οι προγραμματισμένοι εσωτερικοί έλεγχοι σε επαρχιακό επίπεδο, κάλυψαν τους πιο κάτω τομείς των επίσημων ελέγχων που διενεργούνται από τους Υγειονομικούς Λειτουργούς/ Επιθεωρητές :

1. Επίσημοι έλεγχοι σε εγκαταστάσεις επιχειρήσεων τροφίμων
2. Εφαρμογή Εθνικών προγραμμάτων δειγματοληψίας τροφίμων
3. Έλεγχος εισαγομένων τροφίμων
4. Παρακολούθηση του συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές (RASFF)
5. Μέτρα επιβολής
6. Παράπονα καταναλωτών
7. Επιμόρφωση προσωπικού

1.6 Πηγές

Οι οικονομικοί πόροι για την διεξαγωγή των επίσημων ελέγχων και των εθνικών προγραμμάτων δειγματοληψιών καλύπτονται εξ ολοκλήρου από το κρατικό προϋπολογισμό. Με βάση τα εθνικά προγράμματα δειγματοληψίας που έχουν καταρτιστεί, για το 2019, σε συνεργασία με το Γενικό Χημείο του Κράτους (ΓΧΚ) έχουν ληφθεί μετά από επίσημες δειγματοληψίες συνολικά 5500 δείγματα τροφίμων, από τις Υγειονομικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας και τους συνεργαζόμενους Δήμους, τα οποία έχουν υποβληθεί στο ΓΧΚ για εργαστηριακό έλεγχο. Σύμφωνα πάντα με τα αποτελέσματα των αναλύσεων επί συνόλου 5500 δειγμάτων, 5373 δείγματα ήταν συμμορφούμενα και 127 δείγματα ήταν μη συμμορφούμενα. Περαιτέρω πληροφορίες ανά πρόγραμμα ελέγχου φαίνονται στο συνημμένο **πίνακα 2**.

1.7 Ενέργειες που Έγιναν για Βελτίωση της Αποτελεσματικότητας των Αρμόδιων Αρχών

Με σκοπό τη διασφάλιση της καταλληλότητας και αποτελεσματικότητας των επίσημων ελέγχων έγιναν οι πιο κάτω ενέργειες.

- α) Εκπαίδευση του προσωπικού για τις μεθόδους και τεχνικές της άσκησης των επίσημων ελέγχων.
- β) Παροχή όλων των αναγκαίων μέσων προς το προσωπικό που ασκεί επίσημους ελέγχους.
- γ) Το προσωπικό έχει πρόσβαση σε διαπιστευμένο επίσημο χημείο που είναι το Γενικό Χημείο του Κράτους.
- δ) Βάσει της εθνικής νομοθεσίας τα μέλη του προσωπικού που ασκούν επίσημους ελέγχους έχουν εξουσία εισόδου και άσκηση επίσημων ελέγχων σε όλες τις επιχειρήσεις τροφίμων.
- ε) Από το 2010 οι Υγειονομικές Υπηρεσίες εφαρμόζουν μετά από σχετική πιστοποίηση Σύστημα Διαχείρισης της Ποιότητας με τις απαιτήσεις του διεθνούς

προτύπου ISO 9001:2008, το οποίο εκτός των άλλων προβλέπει την τυποποίηση όλων των διαδικασιών και εντύπων που χρησιμοποιούνται κατά τη διεξαγωγή επίσημων ελέγχων ούτως ώστε να διασφαλίζεται η ομοιομορφία των ελέγχων στο μέγιστο δυνατό βαθμό.

ζ) Αξιοποίηση των ευρημάτων του Εσωτερικού Ελέγχου για σκοπούς καλύτερης οργάνωσης και άσκησης των επίσημων ελέγχων.

Ετήσια Έκθεση Υγειονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας για την Εφαρμογή των Πολυετών Εθνικών Σχεδίων Ελέγχου (ΠΟΕΣΕ) για το 2019

2. Εισαγωγή

Η κατάρτιση των Πολυετών Εθνικών Σχεδίων Ελέγχων (ΠΟΕΣΕ) και των Ετήσιων Εκθέσεων καθορίζονταν από τα άρθρα 41-44 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 882/2004 τα οποία αντικαταστάθηκαν από 14/12/2019 από τα άρθρα 109-113 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2017/625. Σύμφωνα με τα πιο πάνω άρθρα οι αρμόδιες αρχές θα συνεχίσουν να «διασφαλίζουν ότι οι επίσημοι έλεγχοι που διέπονται από τον παρόντα Κανονισμό διενεργούνται από τις αρμόδιες αρχές βάσει ενός ΠΟΕΣΕ, του οποίου η κατάρτιση και η υλοποίηση αποτελεί αντικείμενο συντονισμού για το σύνολο της επικράτειας τους». Ο σκοπός των ΠΟΕΣΕ παραμένει ο ίδιος, δηλαδή τα Κράτη Μέλη συνεχίζουν να καταρτίζουν τα ΠΟΕΣΕ καθώς και να υποβάλουν στην Επιτροπή της ετήσιες εκθέσεις τους που αφορούν τα ΠΟΕΣΕ.

Ουσιαστικά αυτό που αλλάζει με τον νέο κανονισμό είναι ο τρόπος σύνταξης των Ετήσιων Εκθέσεων των ΠΟΕΣΕ, ο οποίος καθορίζεται στον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2019/723 σχετικά με τον καθορισμό κανόνων για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ.2017/625 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το τυποποιημένο υπόδειγμα που πρέπει να χρησιμοποιείται στις ετήσιες εκθέσεις. Σύμφωνα με το άρθρο 113 παράγραφος 1 του εν λόγω Κανονισμού κάθε Κράτος-Μέλος υποβάλει στην Επιτροπή πριν από τις 31 Αυγούστου εκάστου έτους έκθεση στην οποία περιγράφονται οι επίσημοι έλεγχοι που διενεργήθηκαν, οι περιπτώσεις μη συμμόρφωσης και η εφαρμογή ΠΟΕΣΕ.

Η συμπλήρωση του τυποποιημένου πίνακα σε ηλεκτρονική μορφή είναι υποχρεωτική, για να διευκολύνεται η συγκέντρωση και αξιοποίηση των πληροφοριών αποφεύγοντας παράλληλα ενδεχόμενα λάθη από την μεταφορά των πληροφοριών. Για φέτος έχει αποφασιστεί η κατάρτιση της ετήσιας έκθεσης 2019 με το παλιό τρόπο, ως μεταβατικό στάδιο πριν την έναρξη συμπλήρωσης του τυποποιημένου πίνακα.

Ως εκ τούτου, η έκθεση αυτή έχει καταρτισθεί σύμφωνα με το άρθρο 44(1) του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 882/2004. Τα πολυετή Εθνικά Σχέδια Ελέγχου, ετοιμάστηκαν, από τις Υγειονομικές Υπηρεσίες, με βάση το άρθρο 41 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 882/2004, και τέθηκαν για πρώτη φορά σε εφαρμογή την 01/01/2007 και έκτοτε συνεχίζονται αδιάλειπτα, κατόπιν βέβαια των απαραίτητων αναθεωρήσεων ή και αναβαθμίσεων.

Οι επίσημοι έλεγχοι που διενεργήθηκαν με σκοπό την εφαρμογή των σχεδίων ελέγχου κάλυψαν όλη την τροφική αλυσίδα. Οι έλεγχοι αυτοί αφορούσαν τρόφιμα

μη ζωικής προέλευσης, μετά την πρωτογενή παραγωγή, μέχρι τη λιανική πώληση καθώς και τρόφιμα ζωικής προέλευσης στο στάδιο της λιανικής πώλησης. Πέραν τούτου οι Υγειονομικές Υπηρεσίες προέβησαν σε ελέγχους σε επιχειρήσεις παγωτού και μελιού από το στάδιο της παραγωγής μέχρι το στάδιο της λιανικής πώλησης.

Με βάση τα ευρήματα των ελέγχων που διενεργήθηκαν τόσο από λειτουργούς του γραφείου του Προϊστάμενου Υγειονομικών Υπηρεσιών όσο και από τον Τομέα Εσωτερικού Ελέγχου έχει διαπιστωθεί ότι, σε σύγκριση με το 2018, λόγω της συνεχούς εκπαίδευσης του προσωπικού, της εφαρμογής των Κωδικών Πρακτικής καθώς και της αναβάθμισης των επιπέδων παρακολούθησης και ελέγχου του προσωπικού, σημειώθηκε μια σταθερή βελτίωση αναφορικά με την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των επισήμων ελέγχων.

Ανεξάρτητα με τα πιο πάνω διαπιστώθηκε ότι πρέπει να συνεχιστούν οι προσπάθειες ούτως ώστε να διασφαλιστεί η αναβάθμιση του σχεδιασμού, προγραμματισμού, αξιολόγησης των επίσημων ελέγχων και της λήψης μέτρων επιβολής ώστε να εξασφαλιστεί η ορθότερη και ομοιόμορφη εφαρμογή της νομοθεσίας για τα τρόφιμα. Ιδιαίτερη δε προσοχή πρέπει να δοθεί στη συστηματική παρακολούθηση των επίσημων ελέγχων από τους Υπεύθυνους Υγειονομικούς Επιθεωρητές των Επαρχιών και των (8) συνεργαζόμενων Δήμων. Στην παρούσα έκθεση περιλαμβάνονται τα δεδομένα μόνο (7) συνεργαζόμενων Δήμων, καθώς ένας εξ αυτών δεν έχει διαβιβάσει την ετήσια έκθεση του.

Πέραν τούτου έχει διαπιστωθεί ότι το προσωπικό που ασκεί επίσημους ελέγχους διαθέτει την νομοθεσία για τα τρόφιμα, καθώς και τον κατάλληλο εξοπλισμό, στοιχεία τα οποία θεωρούνται απαραίτητα για την αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων του. Επιπλέον, σημαντικό μέρος του προσωπικού έχει παρακολουθήσει προγράμματα επαγγελματικής επιμόρφωσης ή και κατάρτισης.

Κατά το 2019 οι Υγειονομικές Υπηρεσίες, σε συνεργασία με τους συνεργαζόμενους Δήμους συνέχισαν να εφαρμόζουν σχετικό πρωτόκολλο συνεργασίας, το οποίο καθορίζει τη μορφή συνεργασίας τους καθώς και τον συντονιστικό ρόλο των Υγειονομικών Υπηρεσιών, ως Αρμόδια Κεντρική Αρχή.

Όσον αφορά την διεξαγωγή των επίσημων ελέγχων σε επιχειρήσεις τροφίμων το 2016 έχει ετοιμαστεί αναθεωρημένος Κώδικας Πρακτικής για την διεξαγωγή Επίσημου Ελέγχου σε Επιχειρήσεις Τροφίμων (Τ-Κ-003/3), προς αντικατάσταση του Κώδικα Πρακτικής (Τ-Κ-003/2) καθώς και ξεχωριστός Κώδικας Πρακτικής για την Κατηγοριοποίηση των Επιχειρήσεων Τροφίμων με βάση την Επικινδυνότητα και τον Καθορισμό Συχνότητας Επίσημων Ελέγχων (Τ-Κ010v1). Οι πιο πάνω Κώδικες Πρακτικής τέθηκαν σε μερική εφαρμογή το 2016 και σε πλήρη εφαρμογή το 2017.

Σύμφωνα λοιπόν με τους πιο πάνω Κώδικες Πρακτικής οι επιχειρήσεις τροφίμων που συγκεντρώνουν «αρνητική» βαθμολογία από 130-120 πρέπει να

επιθεωρούνται τέσσερις φορές το χρόνο, ενώ από 119-88 τρεις φορές το χρόνο, από 87-67 δύο φορές το χρόνο και από 66-0 μια φορά το χρόνο. Ειδικότερα, οι επιχειρήσεις τροφίμων που συγκεντρώνουν την μεγαλύτερη «αρνητική» βαθμολογία θεωρούνται πολύ υψηλού κινδύνου ενώ οι επιχειρήσεις που συγκεντρώνουν την μικρότερη βαθμολογία θεωρούνται χαμηλού κινδύνου, έτσι με βάση την επικινδυνότητα τους διαμορφώνονται και η συχνότητα ελέγχους τους.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των επίσημων ελέγχων σε επιχειρήσεις τροφίμων κατά το 2019, (τα οποία φαίνονται στον **πίνακα 1**) επί συνόλου 12699 επιχειρήσεων τροφίμων, οι 148 και με βαθμολογία 130-120 κατηγοριοποιήθηκαν ως επιχειρήσεις τροφίμων πολύ ψηλού κινδύνου, οι 2003 και με βαθμολογία 119-88 ως επιχειρήσεις τροφίμων ψηλού κινδύνου, 5028 και βαθμολογία 87-67 ως επιχειρήσεις μέτριου κινδύνου και 5520 και βαθμολογία 66-0 ως επιχειρήσεις τροφίμων χαμηλού κινδύνου.

Ειδικότερα, επί συνόλου 148 επιχειρήσεων τροφίμων πολύ ψηλού κινδύνου, 20 επιθεωρήθηκαν (4) φορές, 49 (3) φορές, 38 (2) φορές, 29 (1) φορά και (12) δεν έχουν επιθεωρηθεί καθόλου. Επί συνόλου 2003 επιχειρήσεων τροφίμων ψηλού κινδύνου, 159 επιθεωρήθηκαν (4) φορές, 586 (3) φορές, 528 (2) φορές, 679 (1) φορά και 51 δεν επιθεωρήθηκαν καθόλου. Επί συνόλου 5028 επιχειρήσεων τροφίμων μέτριου κινδύνου, 153 επιθεωρήθηκαν (4) φορές, 637 (3) φορές, 2473 (2) φορές, 1616 (1) φορά και 149 επιχειρήσεις τροφίμων δεν επιθεωρήθηκαν καθόλου. Επί συνόλου 5520 επιχειρήσεων τροφίμων χαμηλού κινδύνου, 54 επιθεωρήθηκαν (4) φορές, 233 (3) φορές, 998 (2) φορές, 4118 (1) φορά και 117 επιχειρήσεις τροφίμων δεν επιθεωρήθηκαν καθόλου.

Επί συνόλου 12699 επιχειρήσεων τροφίμων, 386 επιθεωρήθηκαν (4) φορές, 1505 (3) φορές, 4037 (2) φορές, 6442 (1) φορά και 329 δεν επιθεωρήθηκαν καθόλου. Για όλες τις κατηγορίες επιχειρήσεων τροφίμων το 2019 διενεργήθηκαν 20904 επίσημοι έλεγχοι.

Συγκρίνοντας τα αποτελέσματα των επίσημων ελέγχων σε επιχειρήσεις τροφίμων κατά τα έτη 2018 και 2019, παρατηρήθηκε ότι το 2019 υπήρξε μείωση του αριθμού των επιχειρήσεων τροφίμων από 13247 σε 12699, δηλαδή μειώθηκαν κατά 548 μονάδες. Παράλληλα υπήρξε μείωση του αριθμού των διενεργηθέντων επίσημων ελέγχων από 22781 σε 20904, δηλαδή υπήρξε μείωση κατά 1877 επιθεωρήσεις.

Αυτή η διαφοροποίηση εν μέρει πιθανόν να οφείλεται στην εφαρμογή των νέων Κωδικών Πρακτικής, με τους οποίους οι επίσημοι έλεγχοι γίνονται περισσότερο στοχευμένοι, ενώ παράλληλα περιορίζουν τους εν πολλοίς «αχρείαστους ή και υπερβολικούς ελέγχους». Επίσης, επειδή στην έκθεση του 2019 δεν συμπεριλαμβάνονται τα δεδομένα του Δήμου Λευκωσίας ενώ το ίδιο δεν συνέβη το 2018, με σιγουριά μπορεί να λεχθεί ότι σε περίπτωση συμπερίληψης και των

δεδομένων του εν λόγω Δήμου, οι πιο πάνω συνολικοί αριθμοί θα διαφοροποιούνταν προς τα πάνω.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των επίσημων ελέγχων που διενεργήθηκαν τόσο από τις Υγειονομικές Υπηρεσίες του Κράτους όσο και από τις Υγειονομικές Υπηρεσίες των Συνεργαζόμενων Δήμων παρατηρήθηκε ότι, επιτεύχθηκε σε μεγάλο βαθμό η συχνότητα των επίσημων ελέγχων, όπως αυτή έχει καθοριστεί με βάση την επικινδυνότητα, στον σχετικό Κώδικα Πρακτικής.

3. Υλοποίηση Πολυετών Σχεδίων Ελέγχου

Για σκοπούς καλύτερης οργάνωσης, σχεδιασμού και άσκησης των επίσημων ελέγχων ο τομέας ελέγχου των τροφίμων έχει κατανεμηθεί στους πιο κάτω υποτομείς:

- α) Επίσημοι έλεγχοι σε εγκαταστάσεις επιχειρήσεων τροφίμων
- β) Εθνικά προγράμματα δειγματοληψίας τροφίμων
- γ) Έλεγχος εισαγόμενων τροφίμων
- δ) Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης για Τρόφιμα και Ζωοτροφές (RASFF)

Πιο κάτω παρατίθενται οι δραστηριότητες των Υγειονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας ανά υποτομέα.

3.1. Επίσημοι έλεγχοι σε επιχειρήσεις τροφίμων

Το προσωπικό των πέντε επαρχιών κατάρτισε και εφάρμοσε ετήσιο σχέδιο ελέγχου το οποίο βασίστηκε στα Πολυετή Σχέδια Ελέγχου. Λεπτομερής κατάσταση των επίσημων ελέγχων που διεξήχθησαν από όλους τους Υγειονομικούς Επιθεωρητές (Συνεργαζόμενων Δήμων και Υπουργείου Υγείας), κατά το 2019 φαίνεται στο συνημμένο **πίνακα 1**.

Όπως ήδη αναφέρθηκε πιο πάνω, από το 2016 έχει ετοιμαστεί αναθεωρημένος Κώδικας Πρακτικής για την διεξαγωγή των Επίσημων Ελέγχων σε Επιχειρήσεις Τροφίμων (Τ-Κ-003/3), προς αντικατάσταση του Κώδικα Πρακτικής (Τ-Κ-003/2). Στον Κώδικα Πρακτικής περιλαμβάνονται κατευθυντήριες οδηγίες για την ορθή άσκηση των επίσημων ελέγχων, με βάση τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 882/2004. Επίσης, έχει ετοιμαστεί ξεχωριστός Κώδικας Πρακτικής για την Κατηγοριοποίηση των Επιχειρήσεων Τροφίμων με βάση την Επικινδυνότητα και τον Καθορισμό Συχνότητας Επίσημων Ελέγχων (Τ-Κ010ν1). Τα δυο εγχειρίδια έχουν διαβιβαστεί σε όλο το προσωπικό, με οδηγίες για άμεση και πιστή εφαρμογή τους.

Έτσι, σύμφωνα με τους νέους Κώδικες Πρακτικής οι επιχειρήσεις τροφίμων ταξινομήθηκαν σε τέσσερις κατηγορίες βάσει της επικινδυνότητάς τους, ως ακολούθως:

Βαθμοί	Κατηγορία	Ταξινόμηση επιχειρήσεων βάσει επικινδυνότητας	Συχνότητα ελέγχου ανά έτος
130-120	4	πολύ υψηλή	4 φορές
119-88	3	ψηλή	3 φορές
87-67	2	μέτρια	2 φορές
66-0	1	χαμηλή	1 φορά

Πέραν των προγραμματισμένων επισήμων ελέγχων, διενεργούνται και έκτακτοι έλεγχοι όπως μετά από υποβολή παραπόνων από τους καταναλωτές ή μετά από εκδήλωση τροφικών δηλητηριάσεων ή μέσα στα πλαίσια της διερεύνησης πληροφοριών για εντοπισμό μη ασφαλών τροφίμων μέσω του συστήματος RASFF, οι οποίοι σε κάθε περίπτωση είναι επιπρόσθετοι των προγραμματισμένων επίσημων ελέγχων.

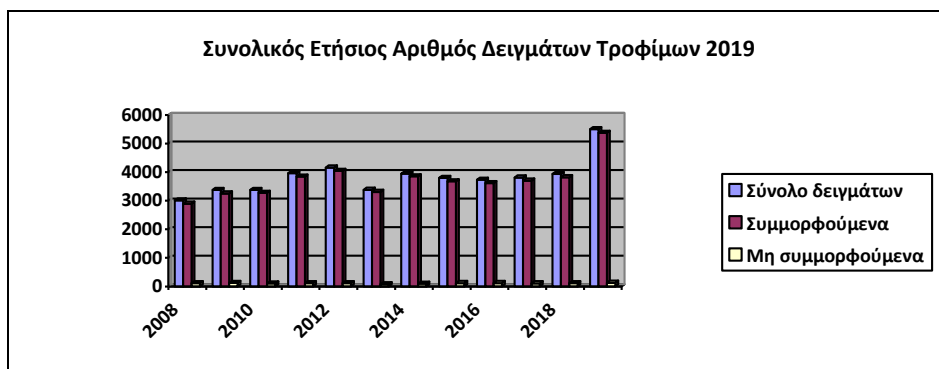
3.2. Εθνικά Προγράμματα Δειγματοληψίας

Με βάση τα εθνικά προγράμματα δειγματοληψίας που έχουν καταρτιστεί, για το 2019, σε συνεργασία με το Γενικό Χημείο του Κράτους (ΓΧΚ) έχουν ληφθεί μετά από επίσημες δειγματοληψίες συνολικά 5500 δείγματα τροφίμων, από τις Υγειονομικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας και τους συνεργαζόμενους Δήμους, τα οποία έχουν υποβληθεί στο ΓΧΚ για εργαστηριακό έλεγχο. Σύμφωνα πάντα με τα αποτελέσματα των αναλύσεων επί συνόλου 5500 δειγμάτων, 5373 δείγματα ήταν συμμορφούμενα και 127 δείγματα ήταν μη συμμορφούμενα. Περαιτέρω πληροφορίες ανά πρόγραμμα ελέγχου φαίνονται στο συνημμένο **πίνακα 2**.

Διευκρινίζεται δε ότι, στον **πίνακα 2** παρουσιάζονται μόνο τα δείγματα που συνάδουν και τα δείγματα που δεν συνάδουν, δεν παρουσιάζονται τα ποιοτικά υποβαθμισμένα δείγματα, δείγματα με κρίσιμα όρια αλλά και δείγματα των οποίων τα αποτελέσματα αναμένονται.

Όπως φαίνεται στο πιο κάτω σχεδιάγραμμα από το 2008 μέχρι το 2019, με εξαίρεση το 2013, παρουσιάζεται μια σταθερή αύξηση στον συνολικό αριθμό των ληφθέντων δειγμάτων με τον αριθμό των μη συμμορφούμενων δειγμάτων τροφίμων να παραμένει περίπου στα ίδια επίπεδα. Αυτό θα μπορούσε να ερμηνευτεί ότι χρόνο με το χρόνο επιτυγχάνεται μια σταθερή βελτίωση όσον αφορά την υγιεινή και ασφάλεια των τροφίμων και ότι οι επίσημοι έλεγχοι γίνονται αποτελεσματικότεροι με τάσεις περαιτέρω βελτίωσης καθώς με σημαντική αύξηση των δειγμάτων, τα μη συμμορφούμενα δείγματα παραμένουν περίπου στα ίδια επίπεδα. Το 2019 ο συνολικός αριθμός των ληφθέντων δειγμάτων σε σύγκριση με το 2018 έχει αυξηθεί κατά 1546 δείγματα, δηλαδή το 2018 λήφθηκαν 3934 δείγματα, έναντι 5500 δειγμάτων το 2019. Τα δείγματα που ήταν μη συμμορφούμενα το 2018 ήταν 114, ενώ το 2019 ήταν 127 δηλαδή περίπου παρέμειναν στα ίδια επίπεδα, με μια μικρή αύξηση της τάξης των 13

δειγμάτων. Τώρα, η αύξηση επί του συνολικού αριθμού των ληφθέντων δειγμάτων οφείλεται σε διάφορους λόγους μεταξύ των οποίων, η ανάγκη επέκτασης των εθνικών προγραμμάτων ελέγχου τροφίμων και της εφαρμογής νέων νομοθεσιών. Ενώ, η μικρή αύξηση στο συνολικό αριθμό των μη συμμορφούμενων δειγμάτων αποδίδεται σε διάφορους λόγους μεταξύ των οποίων και η αύξηση του συνολικού αριθμού των ληφθέντων δειγμάτων κατά 1546 δείγματα αλλά και διενέργεια αποτελεσματικότερων και αποδοτικότερων επίσημων ελέγχων.

Ετήσια Εθνικά προγράμματα δειγματοληψίας

Τα Ετήσια Εθνικά Προγράμματα Δειγματοληψίας (ΕΕΠΔ) καταρτίζονται σε συνεργασία με το Γενικό Χημείο του Κράτους και λαμβάνονται υπόψη τα πιο κάτω δεδομένα, τα οποία και αναγράφονται σε κάθε πρωτόκολλο:

Για την επιλογή των ειδών τροφίμων σε κάθε κατηγορία, λήφθηκαν υπόψη πρωτίστως, οι ακόλουθοι τρεις παράγοντες:

1. Είδη τροφίμων τα οποία βάσει επιστημονικών και άλλων δεδομένων χαρακτηρίζονται ως τρόφιμα που είναι πολύ πιθανό να επηρεάζονται από τον κίνδυνο, ένεκα της φύσης τους, του τρόπου ετοιμασίας τους, και του τρόπου κατανάλωσής τους.
2. Μέγεθος / διανομή – είδη τροφίμων που εμπίπτουν στο σημείο 1 πιο πάνω και τυγχάνουν αυξημένης κατανάλωσης ανάμεσα στον γενικό πληθυσμό,
3. Κατανάλωση των τροφίμων ειδικά από ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, όπως τα παιδιά, τα άτομα με αλλεργικές αντιδράσεις κ.ά.

Κατόπιν, για την περαιτέρω επιλογή των ειδών τροφίμων που έτυχαν δειγματοληψίας λήφθηκαν υπόψη οι πιο κάτω παράγοντες που αναφέρονται στο Σημείο Α:

Σημείο Α

- Αποτελέσματα / Ευρήματα εργαστηριακών ελέγχων προηγούμενων χρόνων ΕΕΠΔ,
- Τα είδη τροφίμων που έτυχαν δειγματοληψίας την προηγούμενη χρονιά και τη συχνότητα με την οποία αυτά έτυχαν δειγματοληψίας.
- Ύπαρξη, τρόπος και βαθμός κατανάλωσης (όγκος παραγωγής, εύρος διανομής) ντόπιων προϊόντων (στα προ-συσκευασμένα προϊόντα που παράγονται στην Κύπρο θα δίδεται, όπου αυτό είναι εφαρμόσιμο, επιπλέον προτεραιότητα, ιδιαίτερα αν τυγχάνουν διακίνησης στην ΕΕ ή εξαγωγής σε κράτη εκτός ΕΕ).
- Αποτελέσματα / Ευρήματα εργαστηριακών ελέγχων προηγούμενων χρόνων σε τρόφιμα κατά το στάδιο της εισαγωγής,
- Έλεγχος υποβαθμισμένων δειγμάτων προηγούμενου χρόνου,
- Δηλώσεις / Πληροφορίες που λαμβάνονται μέσω του Συστήματος Ταχείας Ανταλλαγής Πληροφοριών για τα Τρόφιμα (RASFF),
- Δηλώσεις / Πληροφορίες που λαμβάνονται μέσω του Συστήματος Διοικητικής Συνδρομής και Συνεργασίας της ΕΕ για τις απάτες στα τρόφιμα (AAC),
- Κανονισμοί και Συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για ενοποιημένα Ευρωπαϊκά προγράμματα / Υποχρεώσεις που προκύπτουν από τη νομοθεσία για τα τρόφιμα και τα ΠΕΣΕ (αναλυτική αναφορά)
- Ειδοποιήσεις και πληροφορίες από άλλους οργανισμούς, όπως για παράδειγμα η Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφάλειας Τροφίμων (EFSA), οι αρχές ασφάλειας τροφίμων άλλων κρατών μελών της ΕΕ, και το διεθνές δίκτυο αρχών ασφάλειας τροφίμων του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (INFOSAN).
- Οποιοσδήποτε σχετικές πληροφορίες που λαμβάνονται ή/και είναι διαθέσιμες από άλλες κρατικές αρχές ελέγχου, π.χ. πληροφορίες από το Τμήμα Γεωργίας για λαχανικά, πληροφορίες από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες για γαλακτοκομικά, κτλ.
- Παράπονα που λαμβάνουν οι Υγειονομικές Υπηρεσίες κατά το προηγούμενο έτος,
- Διερευνήσεις δηλώσεων μεταδοτικών ασθενειών που λήφθηκαν και διερευνήθηκαν από τις Υγειονομικές Υπηρεσίες,
- Εποχικότητα χρήσης των τροφίμων (Πάσχα, Χριστούγεννα, καθαρά Δευτέρα και περίοδοι νηστειών),

- Εποχικότητα λειτουργίας μονάδων μαζικής τροφοδοσίας (τουριστική σεζόν, κτλ.)
- Ίση μεταχείριση των επιχειρήσεων τροφίμων,
- Αρχή της πρόληψης,
- Τοξικότητα των διαφόρων προσμίξεων στα τρόφιμα.

Τα δείγματα λήφθηκαν από όλα τα στάδια της τροφικής αλυσίδας, δηλαδή από την παραγωγή, μεταποίηση, αποθήκευση και διανομή, περιλαμβανομένης και της λιανικής πώλησης, και αφορούσαν προϊόντα που παράγονται στην Κύπρο, προϊόντα που διακινούνται μέσω του ενδοκοινοτικού εμπορίου καθώς και προϊόντα που εισάγονται από Τρίτες Χώρες. Ενδεικτικά, τα προηγούμενα χρόνια ή και κατά διάρκεια του 2019, εφαρμόστηκαν μεταξύ άλλων οι ακόλουθες συστάσεις της Επιτροπής:

ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ 2019	
1.	Σύσταση 2005/108/ΕΚ της Επιτροπής, της 4ης Φεβρουαρίου 2005, για περαιτέρω έρευνα σχετικά με τις τιμές των πολυκυκλικών αρωματικών υδρογονανθράκων σε ορισμένα τρόφιμα - 60 ΔΕΙΓΜΑΤΑ
2.	Σύσταση 2007/196/ΕΚ της Επιτροπής, της 28ης Μαρτίου 2007, σχετικά με την παρακολούθηση της παρουσίας φουρανίου στα τρόφιμα - 20 ΔΕΙΓΜΑΤΑ
3.	Σύσταση (ΕΕ) 2016/22 της Επιτροπής, της 7ης Ιανουαρίου 2016, σχετικά με την πρόληψη και τη μείωση της μόλυνσης από καρβαμιδικό αιθυλεστέρα σε αποστάγματα πυρηνόκαρπων φρούτων και αποστάγματα στεμφύλων πυρηνόκαρπων φρούτων, για την κατάργηση της σύστασης 2010/133/ΕΕ - ΔΕΝ ΠΑΡΘΗΚΑΝ ΔΕΙΓΜΑΤΑ
4.	Σύσταση 2010/307/ΕΚ της Επιτροπής, της 2ας Ιουνίου 2010, για την παρακολούθηση των επιπέδων ακρυλαμιδίου στα τρόφιμα - ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ Σύσταση 2013/647/ΕΕ της Επιτροπής, της 8ης Νοεμβρίου 2013, για τις έρευνες σχετικά με τα επίπεδα ακρυλαμιδίου στα τρόφιμα - ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Οι συστάσεις 2010/307/ΕΕ και 2013/647/ΕΕ καταργούνται από 2019/1888 Σύσταση (ΕΕ) 2019/1888 της Επιτροπής της 7ης Νοεμβρίου 2019 σχετικά με την παρακολούθηση της παρουσίας ακρυλαμιδίου σε ορισμένα τρόφιμα - 45 ΔΕΙΓΜΑΤΑ
5.	Σύσταση 2012/154/ΕΕ της Επιτροπής, της 15ης Μαρτίου 2012, σχετικά με τον έλεγχο της παρουσίας αλκαλοειδών ερυσιβώδους όλυρας σε ζωοτροφές και τρόφιμα - ΔΕΝ ΠΑΡΘΗΚΑΝ ΔΕΙΓΜΑΤΑ

ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ 2019	
6.	Σύσταση 2013/165/ΕΕ της Επιτροπής, της 27ης Μαρτίου 2013, για την παρουσία των τοξινών Τ-2 και ΗΤ-2 στα σιτηρά και τα προϊόντα σιτηρών - 30 ΔΕΙΓΜΑΤΑ
7.	Σύσταση 2013/711/ΕΕ της Επιτροπής, της 3ης Δεκεμβρίου 2013, για τη μείωση της παρουσίας διοξινών, φουρανίων και πολυχλωριωμένων διφαινυλίων (PCB) στις ζωοτροφές και τα τρόφιμα (αντικαθιστά την 2011/516/ΕΕ) Σύσταση 2014/663/ΕΕ της Επιτροπής, της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, για την τροποποίηση του παραρτήματος της σύστασης 2013/711/ΕΕ για τη μείωση της παρουσίας διοξινών, φουρανίων και πολυχλωριωμένων διφαινυλίων (PCB) στις ζωοτροφές και τα τρόφιμα - ΔΕΝ ΠΑΡΘΗΚΑΝ ΔΕΙΓΜΑΤΑ
8.	Σύσταση 2014/661/ΕΕ της Επιτροπής, της 10ης Σεπτεμβρίου 2014, σχετικά με την παρακολούθηση της παρουσίας 2- και 3-μονοχλωροπτοπано-1,2-διόλης (2- και 3-MCPD) καθώς και εστέρων της 2- και 3-MCPD με λιπαρά και γλυκιδυλολιπαρά οξέα στα τρόφιμα - 10 ΔΕΙΓΜΑΤΑ
9.	Σύσταση 2014/662/ΕΕ της Επιτροπής, της 10ης Σεπτεμβρίου 2014, όσον αφορά τις ορθές πρακτικές για την πρόληψη και τον περιορισμό της παρουσίας αλκαλοειδών του οπίου σε σπόρους παπαρούνας και σε προϊόντα σπόρων παπαρούνας - ΔΕΝ ΠΑΡΘΗΚΑΝ ΔΕΙΓΜΑΤΑ
10.	Σύσταση (ΕΕ) 2015/976 της Επιτροπής, της 19ης Ιουνίου 2015, σχετικά με την παρακολούθηση της παρουσίας αλκαλοειδών τροπανίου στα τρόφιμα – ΔΕΝ ΠΑΡΘΗΚΑΝ ΔΕΙΓΜΑΤΑ
11.	Σύσταση (ΕΕ) 2015/1381 της Επιτροπής, της 10ης Αυγούστου 2015, σχετικά με την παρακολούθηση της παρουσίας αρσενικού στα τρόφιμα – 95 ΔΕΙΓΜΑΤΑ
12.	Σύσταση (ΕΕ) 2016/1111 της Επιτροπής, της 6ης Ιουλίου 2016, σχετικά με την παρακολούθηση της παρουσίας νικελίου στα τρόφιμα - 95 ΔΕΙΓΜΑΤΑ
13.	Σύσταση (ΕΕ) 2017/84 της Επιτροπής, της 16ης Ιανουαρίου 2017, για την παρακολούθηση των υδρογονανθράκων ορυκτελαίων σε τρόφιμα και σε υλικά και αντικείμενα που προορίζονται να έρθουν σε επαφή με τρόφιμα - ΔΕΝ ΠΑΡΘΗΚΑΝ ΔΕΙΓΜΑΤΑ

3.3. Έλεγχος Εισαγόμενων Τροφίμων από Τρίτες Χώρες

Μετά την ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε. το 2004, έχουν καθοριστεί ως Επίσημα Σημεία Εισόδου της Κυπριακής Δημοκρατίας για σκοπούς επίσημου ελέγχου τροφίμων που εισάγονται από τρίτες χώρες, το Λιμάνι Λεμεσού και το Αεροδρόμιο Λάρνακας.

Στα Επίσημα Σημεία Εισόδου της Κυπριακής Δημοκρατίας, επί του παρόντος, δεν υπάρχουν κατάλληλες εγκαταστάσεις για επιτόπιο έλεγχο των εισαγόμενων τροφίμων. Για αυτό μετά από σχετική έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, έχουν

γίνει διευθετήσεις ούτως ώστε τα φορτία να δεσμεύονται και να μεταφέρονται στις αποθήκες των εισαγωγών, για ολοκλήρωση των απαραίτητων ελέγχων.

Ο υφιστάμενος Κώδικας Πρακτικής για τον έλεγχο των εισαγόμενων τροφίμων, ο οποίος περιλαμβάνει κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με τις ορθές διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται κατά τον έλεγχο των εισαγόμενων τροφίμων, έχει αναθεωρηθεί για να συμπεριληφθούν οι διατάξεις του Κανονισμού 669/2009. Απώτερος σκοπός είναι να εφαρμόζεται πλήρως και ομοιόμορφα η νομοθεσία τροφίμων. Ο αναθεωρημένος και εκσυγχρονισμένος Κώδικας Πρακτικής έχει αποσταλεί σε όλο το προσωπικό που διενεργεί επίσημους ελέγχους σε εισαγόμενα τρόφιμα, για ενημέρωση και πιστή εφαρμογή.

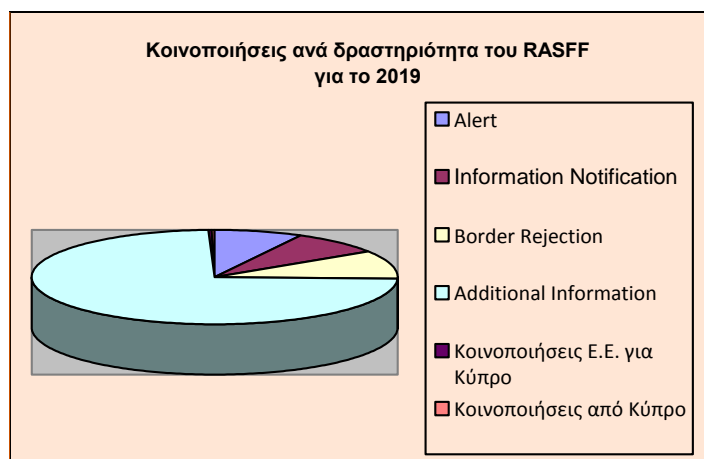
3.4. Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης για Τρόφιμα και Ζωοτροφές (RASFF)

Ο εκάστοτε Προϊστάμενος των Υγειονομικών Υπηρεσιών ενεργεί ως το Εθνικό Σημείο Επαφής για σκοπούς διαχείρισης όλων των περιπτώσεων που δηλώνονται στο RASFF.

Στα γραφεία των Υπεύθυνων Υγειονομικών Επιθεωρητών στις πέντε επαρχίες έχουν οργανωθεί και εκπαιδευτεί κατάλληλα ομάδες που χειρίζονται όλα τα θέματα που προκύπτουν από τη λειτουργία του εν λόγω συστήματος.

Το προσωπικό που ασχολείται με το χειρισμό θεμάτων που σχετίζονται με το RASFF ακολουθεί κατευθυντήριες οδηγίες που καθορίζονται σε ειδικό Κώδικα Πρακτικής που έχει ετοιμαστεί το 2005.

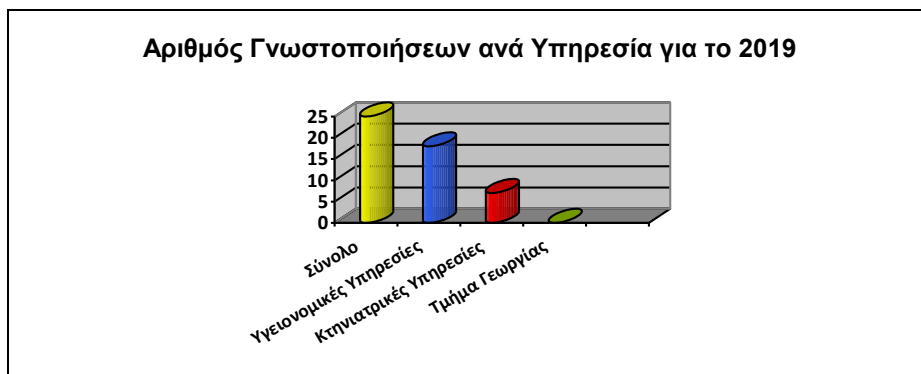
Όλες οι δραστηριότητες του RASFF παρατίθενται στον **πίνακα 3**, και απεικονίζονται στη πιο κάτω γραφική παράσταση.

Comment [MSOffice1]: Σύμφωνα με τη νέα οδηγία 16/2011 καλούνται κοινοποιήσεις και όχι γνωστοποιήσεις

Comment [MSOffice2]: Χρειάζεται επεξήγηση η κάθε κατηγορία και μπλέκονται οι κοινοποιήσεις που αποστέλλουμε με αυτές που λήφθηκαν με αποτέλεσμα να δημιουργείται σύγχυση

Κατά το 2019 το όλο σύστημα λειτούργησε σε ικανοποιητικό βαθμό και από την Κύπρο δηλώθηκαν στο RASFF συνολικά 25 γνωστοποιήσεις για ισάριθμες περιπτώσεις μη συμμορφούμενων τροφίμων. Επίσης, συνολικά 46 γνωστοποιήσεις που αφορούσαν την Κύπρο δημοσιεύτηκαν στο RASFF. Πιο κάτω φαίνεται ο αριθμός των γνωστοποιήσεων ανά υπηρεσία.

Ειδικότερα, (18) περιπτώσεις δηλώθηκαν από τις Υγειονομικές Υπηρεσίες, (7) περιπτώσεις από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες και (0) περιπτώσεις από το Τμήμα Γεωργίας.

Όλες οι περιπτώσεις RASFF φαίνονται στο επισυνημμένο συνοπτικό **πίνακα 3**

4. Συνολική συμμόρφωση από Υπεύθυνους Επιχειρήσεων Τροφίμων

Οι μέθοδοι και οι τεχνικές που ακολουθούν οι εξουσιοδοτημένοι λειτουργοί, για τη μέτρηση των επιπέδων συμμόρφωσης από τους υπεύθυνους των επιχειρήσεων τροφίμων περιλαμβάνουν τακτικούς και έκτακτους επίσημους ελέγχους, τα συστήματα καταχώρησης και έγκρισης επιχειρήσεων, τους ελέγχους εισαγόμενων τροφίμων από τρίτες χώρες καθώς και τις επίσημες δειγματοληψίες.

5. Ανάλυση της μη Συμμόρφωσης

Για σκοπούς ανάλυσης των μη συμμορφώσεων, ο τομέας των τροφίμων υποδιαιρείται σε τέσσερις υποτομείς όπως πιο κάτω:

- α) Επίσημοι έλεγχοι σε εγκαταστάσεις επιχειρήσεων τροφίμων,
- β) Εφαρμογή εθνικών προγραμμάτων δειγματοληψίας τροφίμων,
- γ) Έλεγχος των εισαγόμενων τροφίμων,
- δ) Σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης για τρόφιμα και ζωοτροφές (RASFF).

5.1. Επίσημοι έλεγχοι σε επιχειρήσεις τροφίμων

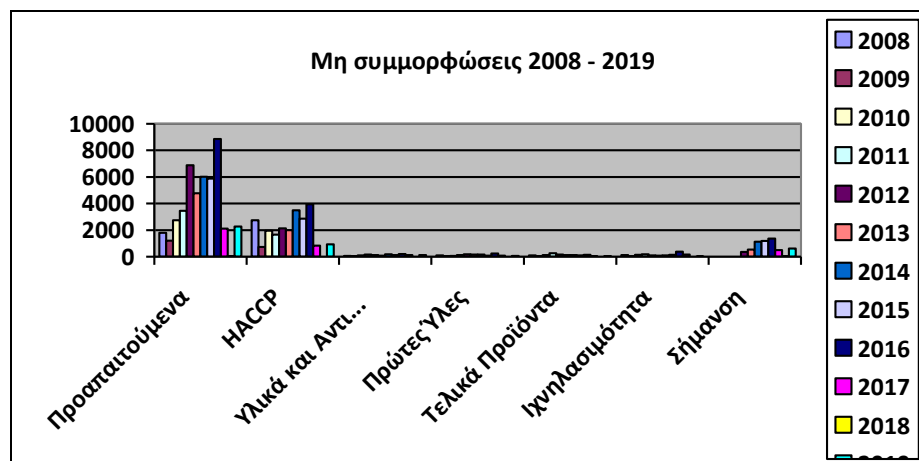
Το 2019, επί συνόλου 12699 επιχειρήσεων τροφίμων έχουν διενεργηθεί πέραν των 20904 επίσημων ελέγχων, σύμφωνα με τα ευρήματα των επίσημων ελέγχων διαπιστωθεί 4036 περιπτώσεις, μη συμμορφούμενες με τη νομοθεσία.

Μόνο για το 2018, η αναφορά σε μη συμμορφώσεις σήμαινε τα ευρήματα των επίσημων ελέγχων που καταγράφηκαν στα δελτία επιθεωρήσεων και οδήγησαν στη λήψη μέτρων επιβολής.

Διευκρινίζεται δε ότι, στις ετήσιες εκθέσεις για το 2019 και για τα έτη που προηγήθηκαν εκτός του 2018, η αναφορά σε μη συμμορφώσεις σημαίνει το συνολικό αριθμό των ευρημάτων/παρατηρήσεων των επίσημων ελέγχων όπως καταγράφονταν στα δελτία επιθεωρήσεων και σε καμία περίπτωση δεν αφορούσαν αποκλειστικά μη συμμορφώσεις που οδήγησαν οπωσδήποτε στη λήψη μέτρων επιβολής, καθώς στην συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων αυτών μετά την παρέμβαση της Υπηρεσίας και την έκδοση γραπτών γνωστοποιήσεων (δελτία επιθεωρήσεων) στους υπεύθυνους των επιχειρήσεων τροφίμων, τελικά συμμορφώνονταν με τις παρατηρήσεις της και ως εκ τούτου δεν κρίθηκε αναγκαία η λήψη οποιοδήποτε μέτρων επιβολής.

Συγκρίνοντας το 2019 με το 2018 υπήρξε μείωση του συνολικού αριθμού των επιχειρήσεων τροφίμων κατά 548 επιχειρήσεις τροφίμων, ωστόσο αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι τα στοιχεία των δήμου Λευκωσίας δεν περιλαμβάνονται στην παρούσα έκθεση σε αντίθεση με τα προηγούμενα χρόνια, επειδή δεν υπέβαλε την σχετική έκθεση του.

Στη γραφική παράσταση που φαίνεται πιο κάτω απεικονίζονται οι μη συμμορφώσεις κατά τα έτη 2008-2019, για σκοπούς σύγκρισης.

Σύμφωνα με τα ευρήματα των επίσημων ελέγχων το μεγαλύτερο ποσοστό των παρατηρήσεων που αφορούν μη συμμορφώσεις με τη νομοθεσία, έχει εντοπισθεί στο στάδιο παραγωγής και μεταποίησης των τροφίμων με πρώτο τα προαπαιτούμενα με 2278 μη συμμορφώσεις, δεύτερη εφαρμογή αρχών HACCP με 928 μη συμμορφώσεις και τρίτη τη σήμανση με 605 μη συμμορφώσεις. Για σκοπούς εγκυρότητας είναι χρήσιμο να αναφερθεί ότι, η παρουσίαση της παραμέτρου της σήμανσης έχει συμπεριληφθεί στις ετήσιες εκθέσεις από το 2011 και μετά. Για σκοπούς ορθής ανάγνωσης οι μη συμμορφώσεις αφορούν τα ευρήματα (παρατηρήσεις) του προσωπικού κατά την διενέργεια των επίσημων ελέγχων, όπως καταγράφονταν στα δελτία επιθεωρήσεων που τοποθετήθηκαν στους ονομαστικούς φάκελους των επιχειρήσεων τροφίμων και δεν συνεπάγεται αυτόματη λήψη μέτρων επιβολής.

Λεπτομερής κατάσταση των μη συμμορφούμενων περιπτώσεων, παρατίθεται στον **Πίνακα 4**.

Μετά από εκτίμηση της επικινδυνότητας των μη συμμορφώσεων, αυτές έχουν ταξινομηθεί στις πιο κάτω κατηγορίες, για σκοπούς λήψης μέτρων επιβολής:

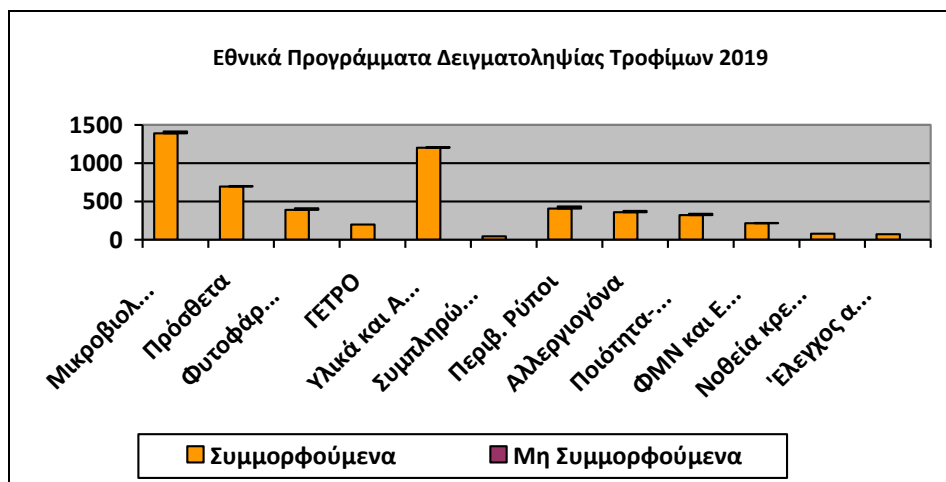
α) Σημαντικές παραβάσεις για τις οποίες λήφθηκαν άμεσα μέτρα επιβολής.

β) Σημαντικές παραβάσεις για τις οποίες επιβλήθηκε διοικητικό πρόστιμο ή ασκήθηκαν ποινικές διώξεις επειδή οι επιχειρηματίες δεν επέδειξαν προθυμία για να συμμορφωθούν.

γ) Παραβάσεις που αφορούσαν κυρίως προ-απαιτούμενα και στους επιχειρηματίες έχουν δοθεί γραπτές οδηγίες για λήψη μέτρων εξυγίανσης.

5.2. Εφαρμογή Εθνικών Προγραμμάτων Δειγματοληψίας Τροφίμων

Κατά την διάρκεια του 2019 υποβλήθηκαν για ανάλυση στο Γενικό Χημείο του Κράτους 5500 δείγματα τροφίμων, 5373 δείγματα ήταν συμμορφούμενα ενώ 127 δείγματα ή ποσοστό 2.3% ήταν μη συμμορφούμενα με τη σχετική νομοθεσία (**πίνακας 2**), ενώ σε σύγκριση με το 2018 το ποσοστό αυτό ανήλθε στο 2.8%. Πιο κάτω παρουσιάζονται σε μορφή γραφικής παράστασης, η αναλογία των συμμορφούμενων και μη συμμορφούμενων δειγμάτων τροφίμων ανά εθνικό πρόγραμμα δειγματοληψίας τροφίμων, για το έτος 2019.

Αναλυτικότερα, με βάση τα εθνικά προγράμματα δειγματοληψίας που έχουν καταρτιστεί, για το 2019, έχουν ληφθεί μετά από επίσημες δειγματοληψίες, συνολικά 5500 δείγματα τροφίμων. Σύμφωνα πάντα με τα αποτελέσματα των αναλύσεων επί συνόλου 5500 δειγμάτων, 5373 δείγματα ήταν συμμορφούμενα και 127 δείγματα ήταν μη συμμορφούμενα.

Διευκρινίζεται δε ότι, στον **πίνακα 2** παρουσιάζονται μόνο τα δείγματα που συνάδουν και τα δείγματα που δεν συνάδουν, δεν παρουσιάζονται τα ποιοτικά υποβαθμισμένα δείγματα, δείγματα με κρίσιμα όρια αλλά και δείγματα των οποίων τα αποτελέσματα αναμένονται.

Το 2019 ο συνολικός αριθμός των ληφθέντων δειγμάτων σε σύγκριση με το 2018 έχει αυξηθεί κατά 1546 δείγματα, δηλαδή το 2019 λήφθηκαν 5500 δείγματα, έναντι 3954 δειγμάτων το 2018. Τα δείγματα που ήταν μη συμμορφούμενα το 2019 πάντα σε σύγκριση με το 2018 υπήρξε μια μικρή αύξηση, δηλαδή το 2018 ήταν 114 δείγματα, ενώ το 2019 ανήλθαν στα 127 δείγματα. Αυτό το στοιχείο ενδέχεται να επιβεβαιώνει την αποτελεσματικότητα των επίσημων ελέγχων όπου παρά το γεγονός ότι ο συνολικός αριθμός των εργαστηριακών ελέγχων αυξήθηκε σημαντικά την ίδια στιγμή ο αριθμός των μη συμμορφώσεων παρέμεινε περίπου στα ίδια επίπεδα, με μια μικρή αύξηση 13 δειγμάτων. Επιπλέον φανερώνει την αναγκαιότητα συνέχισης των ελέγχων με την ίδια ένταση προς αποφυγή ενδεχόμενων κινδύνων για την ανθρώπινη υγεία από ακατάλληλα τρόφιμα.

Μετά από εκτίμηση της επικινδυνότητας των μη συμμορφώσεων αυτές έχουν ταξινομηθεί στις πιο κάτω κατηγορίες, για σκοπούς διαχείρισης των κινδύνων και λήψης μέτρων επιβολής:

α) Περιπτώσεις μη ασφαλών τροφίμων για τις οποίες έχουν ληφθεί μέτρα απόσυρσης / ανάκλησης καθώς και έκδοσης ανακοίνωσης στα Μ.Μ.Ε. για κατάλληλη ενημέρωση του καταναλωτικού κοινού.

β) Περιπτώσεις που αφορούσαν θέματα νοθείας, ποιότητας, σήμανσης κλπ. για τις οποίες έχουν δοθεί γραπτές οδηγίες για διόρθωση της σήμανσης ή αλλαγής της αρχικής χρήσης του προϊόντος.

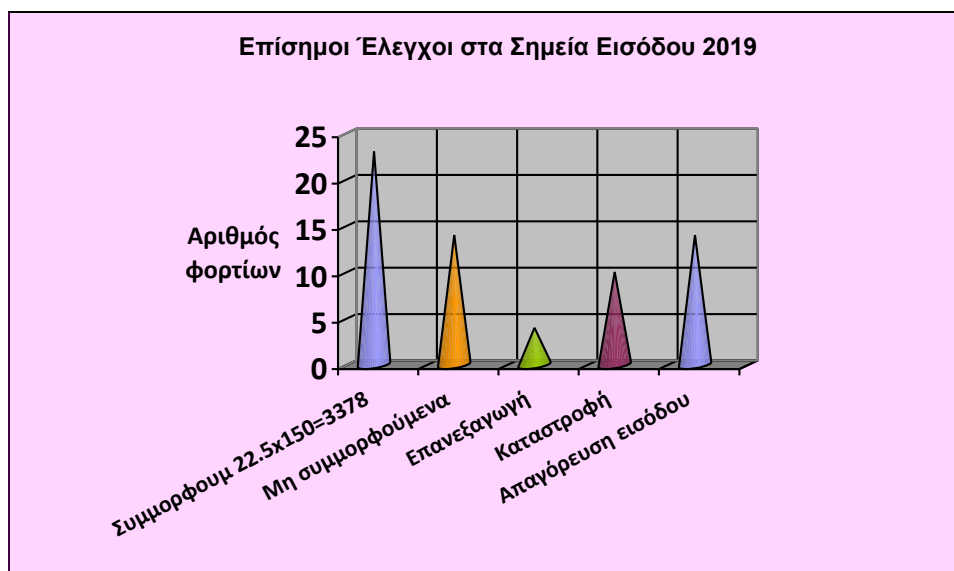
γ) Περιπτώσεις που αφορούσαν τρόφιμα υποβαθμισμένης ποιότητας για τις οποίες έχουν γίνει συστάσεις στους υπεύθυνους των επιχειρήσεων τροφίμων για διορθωτικών μέτρων και επαναληπτικές δειγματοληψίες.

5.3. Έλεγχος εισαγόμενων τροφίμων από τρίτες χώρες

Με βάση την υφιστάμενη κοινοτική νομοθεσία τα εισαγόμενα τρόφιμα υπόκεινται σε επίσημο έλεγχο στα σημεία εισόδου των Κρατών-Μελών. Ωστόσο, στην περίπτωση της Κύπρου εν απουσία των κατάλληλων εγκαταστάσεων στα σημεία εισόδου δηλαδή, στο Αεροδρόμιο Λάρνακας και Λιμάνι Λεμεσού, δόθηκε εξαίρεση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ώστε οι επίσημοι έλεγχοι των εισαγόμενων τροφίμων να διενεργούνται στις αποθήκες των εισαγωγέων αντί στα σημεία εισόδου. Έτσι, αναλόγως που ακριβώς βρίσκονται οι αποθήκες των εισαγωγέων, οι έλεγχοι διενεργούνται από το αντίστοιχο Επαρχιακό Υγειονομικό Γραφείο. Κατά το 2019, έχουν ελεγχθεί συνολικά 5262 φορτία, εκ των οποίων 3520 ήταν συμμορφούμενα ως προς τα συνοδευτικά έγγραφα και 1742 φορτία απελευθερώθηκαν απευθείας από τα σημεία εισόδου, σε 14 φορτία απαγορεύτηκε η είσοδος στην Κυπριακή Δημοκρατία. Αριθμός 3520 φορτίων μεταφέρθηκαν για έλεγχο στις αποθήκες των εισαγωγέων, από τους ελέγχους που πραγματοποιήθηκαν στις αποθήκες των εισαγωγέων 3506 φορτία ήταν σύμφωνα με τη νομοθεσία, ενώ 14 παρουσίασαν παραβάσεις και απαγορεύτηκε η είσοδος στην Χώρα (**πίνακας 5**).

Όσον αφορά τα 14 μη συμμορφούμενα φορτία, τα 4 φορτία επανεξάχθηκαν και 10 φορτία καταστράφηκαν. Ειδικότερα, ποσότητα 3241.5 Kg τροφίμων καταστράφηκαν επειδή κρίθηκαν ακατάλληλα κατά τον επίσημο έλεγχο στα σημεία εισόδου ή στις αποθήκες των εισαγωγέων τροφίμων (**πίνακας 5Α**), ενώ ποσότητα 137.496 Kg τροφίμων επανεξάχθηκαν επειδή κρίθηκαν ως μη συμμορφούμενα κατά τον επίσημο έλεγχο στα σημεία εισόδου ή στις αποθήκες των εισαγωγέων τροφίμων (**πίνακας 5Β**).

Στο πιο κάτω γράφημα απεικονίζονται τα αποτελέσματα των επίσημων ελέγχων στα εισαγόμενα τρόφιμα από τρίτες χώρες. Σημαντική επισήμανση για σωστή ανάγνωση του σχετικού γραφήματος είναι: Τα συμμορφούμενα φορτία απεικονίζονται σε αναλογία 1/150, ενώ για τις υπόλοιπες παράμετρους οι αριθμοί που φαίνονται στο γράφημα είναι οι αυτούσιοι. Επίσης, τα μη συμμορφούμενα φορτία θεωρούνται φορτία τα οποία δεν επιτρέπεται η είσοδος τους στην δημοκρατία.

Comment [HA3]:

6. Φύση των κινδύνων που προέρχονται από τις μη συμμορφούμενες περιπτώσεις

Όλες οι μη συμμορφούμενες περιπτώσεις που αφορούσαν γενικά παραβάσεις της νομοθεσίας για τα τρόφιμα έτυχαν σφαιρικής αξιολόγησης και ταξινομήθηκαν στις πιο κάτω κατηγορίες:

α) Περιπτώσεις κατά τις οποίες κρίθηκε ότι δυνατό να υπήρχαν άμεσες συνέπειες στην υγεία των καταναλωτών, όπως είναι η εκδήλωση τροφικών δηλητηριάσεων.

β) Περιπτώσεις κατά τις οποίες κρίθηκε ότι οι συνέπειες στην υγεία των καταναλωτών ήταν σοβαρές αλλά έμμεσες και μακροπρόθεσμες, λόγω του εντοπισμού σε τρόφιμα περιβαλλοντικών ρυπαντών, υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων, απαγορευμένων πρόσθετων ουσιών.

γ) Περιπτώσεις κατά τις οποίες η επικινδυνότητα οφείλεται σε διαφορετικά αίτια όπως η μη τήρηση των καθορισμένων διαδικασιών βάσει των αρχών HACCP.

7. Ουσιαστικά αίτια των μη συμμορφώσεων

Κατά την άσκηση των επίσημων ελέγχων σε όλα τα στάδια της τροφικής αλυσίδας που περιελάμβανε τρόφιμα που παράγονται στην Κύπρο, διακινούνται

μέσω του ενδοκοινοτικού εμπορίου ή εισάγονται από τρίτες χώρες έχουν διαπιστωθεί παραβάσεις της νομοθεσίας για τα τρόφιμα.

Μετά από αξιολόγηση των ευρημάτων των επισήμων ελέγχων προκύπτει το συμπέρασμα ότι, οι μη συμμορφώσεις οφείλονται κυρίως στα πιο κάτω αίτια:

7.1. Έλλειψη πληροφόρησης επιχειρηματιών τροφίμων:

Η κάποιου βαθμού ελλιπής πληροφόρηση των επιχειρηματιών οφείλεται κυρίως στους πιο κάτω λόγους:

α) Στο μέγεθος των επιχειρήσεων τροφίμων, όπου οι πλείστες από αυτές είναι οικογενειακές, πολύ μικρές, έχουν μικρό κύκλο εργασιών και οι διαχειριστές τους δεν έχουν την κατάλληλη προπαίδεια σε θέματα ασφάλειας και υγιεινής τροφίμων.

β) Οι επιχειρήσεις που βρίσκονται στα όρια των Τοπικών Αρχών των μεγαλύτερων Δήμων της Κύπρου ελέγχονται από τις Υγειονομικές Υπηρεσίες των Δήμων αυτών, βάσει της υπογραφής πρωτοκόλλου μεταξύ του ΠΥΥ των Υγειονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας και του Γραμματέα της Ένωσης Δήμων ο οποίος εκπροσωπεί τους συνεργαζόμενους Δήμους. Η σχετική αδυναμία που αφορά την ελλιπή ενημέρωση των επιχειρηματιών οφείλεται εν μέρει στην ανεπαρκή στελέχωση των Υγειονομικών Υπηρεσιών των Δήμων καθώς και ότι το προσωπικό καλείται να διεκπεραιώσει σωρεία άλλων καθηκόντων πέραν της ασφάλειας τροφίμων.

7.2. Δυσχέρειες στην εκπαίδευση των χειριστών τροφίμων:

Το προσωπικό των μικρών επιχειρήσεων που απασχολούνται με την παροχή υπηρεσιών στην τουριστική βιομηχανία προέρχεται κυρίως από τρίτες χώρες και η απασχόληση του είναι βραχυπρόθεσμη με αποτέλεσμα να μη παρέχεται επαρκής χρόνος για την εκπαίδευση τους. Το απασχολούμενο προσωπικό προέρχεται από διάφορες Χώρες με αποτέλεσμα να παρατηρείται πρόβλημα στην επαρκή κατανόηση της γλώσσας διδασκαλίας. Η εκπαίδευση γίνεται κυρίως στη Ελληνική ή και Αγγλική γλώσσα και είναι δύσκολο για τα άτομα αυτά να κατανοήσουν πλήρως το περιεχόμενο των σεμιναρίων.

7.3. Οικονομικό κόστος για τους επιχειρηματίες:

Τα έξοδα τα οποία θα πρέπει να επωμισθούν οι επιχειρηματίες για να εκσυγχρονίσουν τις επιχειρήσεις τους, ώστε αυτές να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της νομοθεσίας είναι πολύ ψηλά και αποτρεπτικά, κυρίως για τους υπευθύνους των μικρών επιχειρήσεων. Για το λόγο αυτό οι βελτιώσεις γίνονται σταδιακά και χρειάζεται κάποια χρονική περίοδος προσαρμογής, μέχρι να καταστεί δυνατή η πλήρης συμμόρφωση τους.

8. Εσωτερικοί Έλεγχοι

Μέσα στα πλαίσια εφαρμογής του άρθρου 4.6 του κανονισμού (ΕΚ) αρ. 882/2004, ο Τομέας Εσωτερικού Ελέγχου πραγματοποίησε εσωτερικούς και εποπτικούς ελέγχους το 2019, με βάση τη νομική υποχρέωση που προκύπτει από την πιο πάνω νομοθεσία.

Κατά το 2019, πραγματοποιήθηκαν 12 συνολικά εσωτερικοί και εποπτικοί έλεγχοι, από τους οποίους οι 6 ήταν σε επαρχιακό επίπεδο, ένας σε Κεντρικό επίπεδο (Τομέας Εκπαίδευσης), ένα στο σημείο εισόδου στο Λιμάνι Λεμεσού και οι 4 σε τοπικό επίπεδο.

Οι προγραμματισμένοι εσωτερικοί έλεγχοι σε επαρχιακό επίπεδο, κάλυψαν τους πιο κάτω τομείς των επίσημων ελέγχων που διενεργούνται από τους Υγειονομικούς Λειτουργούς/ Επιθεωρητές :

8. Επίσημοι έλεγχοι σε εγκαταστάσεις επιχειρήσεων τροφίμων
9. Εφαρμογή Εθνικών προγραμμάτων δειγματοληψίας τροφίμων
10. Έλεγχος εισαγομένων τροφίμων
11. Παρακολούθηση του συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές (RASFF)
12. Μέτρα επιβολής
13. Παράπονα καταναλωτών
14. Επιμόρφωση προσωπικού

Σε τοπικό επίπεδο διενεργήθηκαν 4 προγραμματισμένοι έλεγχοι, οι οποίοι κάλυψαν κυρίως τον τομέα του επίσημου ελέγχου των επιχειρήσεων τροφίμων, με βάση το πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ των Υγειονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας και των 8 συνεργαζόμενων Δήμων, καθώς και τη διαδικασία εφαρμογής του Εθνικού προγράμματος δειγματοληψίας τροφίμων.

Επίσης ο έλεγχος επεκτάθηκε και κάλυψε θέματα που αφορούν τη νομοθεσία για τα τρόφιμα, τα μέτρα επιβολής, τα παράπονα των καταναλωτών, τη διαφάνεια και αμεροληψία, την ίση μεταχείριση, την επιμόρφωση των Υγειονομικών Λειτουργών/Επιθεωρητών, καθώς και την υποδομή και τον απαιτούμενο εξοπλισμό που χρειάζεται για την αποτελεσματική διενέργεια των επίσημων ελέγχων.

Μέσα στα πλαίσια των εσωτερικών και εποπτικών ελέγχων που πραγματοποιήθηκαν σε όλες τις επαρχίες και τους συνεργαζόμενους Δήμους, έγινε και επαλήθευση των διορθωτικών ενεργειών που λήφθηκαν, σε αδυναμίες που εντοπίστηκαν κατά τους προηγούμενους ελέγχους.

Με την ολοκλήρωση κάθε εσωτερικού ελέγχου τόσο σε επαρχιακό όσο και σε τοπικό επίπεδο διαβιβάζεται εμπειριστατωμένη έκθεση στον Προϊστάμενο

Υγειονομικών Υπηρεσιών (ΠΥΥ). Σε κάθε περίπτωση που από τις εκθέσεις του τομέα εσωτερικού ελέγχου διαπιστώνονται οποιαδήποτε αδυναμίες, ελλείψεις ή κενά ο ΠΥΥ αποστέλλει επιστολή για λήψη συγκεκριμένων μέτρων για άρση των αδυναμιών και βελτίωση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των επίσημων ελέγχων. Η επαλήθευση εφαρμογής των μέτρων γίνεται τόσο μέσω διοικητικών εποπτικών ελέγχων από τον ΠΥΥ όσο και μέσω των επανελέγχων του τομέα εσωτερικού ελέγχου.

Ετήσια Έκθεση του Τομέα Εσωτερικού Ελέγχου επισυνάπτεται, ως **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (Α)**.

9. Ενέργειες για διασφάλιση αποτελεσματικότητας

Με βάση την αξιολόγηση των ευρημάτων των επίσημων ελέγχων και τον βαθμό επικινδυνότητας λαμβάνονται τα ανάλογα μέτρα επιβολής όπως πιο κάτω:

9.1. Ενέργειες που αφορούν τις επιχειρήσεις τροφίμων

α) Στα πλαίσια διεξαγωγής των επίσημων ελέγχων έχουν επιδοθεί συνολικά (1803) γραπτές γνωστοποιήσεις προς τους υπεύθυνους επιχειρήσεων τροφίμων, με τις οποίες εκλήθησαν εντός τακτής προθεσμίας να συμμορφωθούν με συγκεκριμένες πρόνοιες της νομοθεσίας για τα τρόφιμα.

Διευκρινίζεται δε ότι, για την συντριπτική πλειοψηφία των πιο πάνω περιπτώσεων μη συμμορφούμενων με την νομοθεσία για τις οποίες απεστάλησαν γραπτές γνωστοποιήσεις, μετά την παρέμβαση της Υπηρεσίας τελικά υπήρξε συμμόρφωση με τις παρατηρήσεις της και έτσι δεν κρίθηκε αναγκαία η λήψη περισσότερο δραστικών μέτρων επιβολής, περαιτέρω:

β) Σε (17) περιπτώσεις δόθηκαν γραπτές οδηγίες για απόσυρση / ανάκληση μη ασφαλών προϊόντων.

γ) Έχουν δοθεί (60) γραπτές οδηγίες για διόρθωση σήμανσης ή αλλαγής χρήσης προϊόντων, των οποίων η ποιότητα ήταν υποβαθμισμένη.

δ) Υπήρξαν (10) περιπτώσεις καταστροφής τροφίμων λόγω ακαταλληλότητας τους για ανθρώπινη κατανάλωση.

ε) Πραγματοποιήθηκε αναστολή της λειτουργίας (0) επιχειρήσεων τροφίμων, επειδή διαπιστώθηκαν σοβαρές παραβάσεις των προνοιών της νομοθεσίας για τα τρόφιμα που έθεταν σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία.

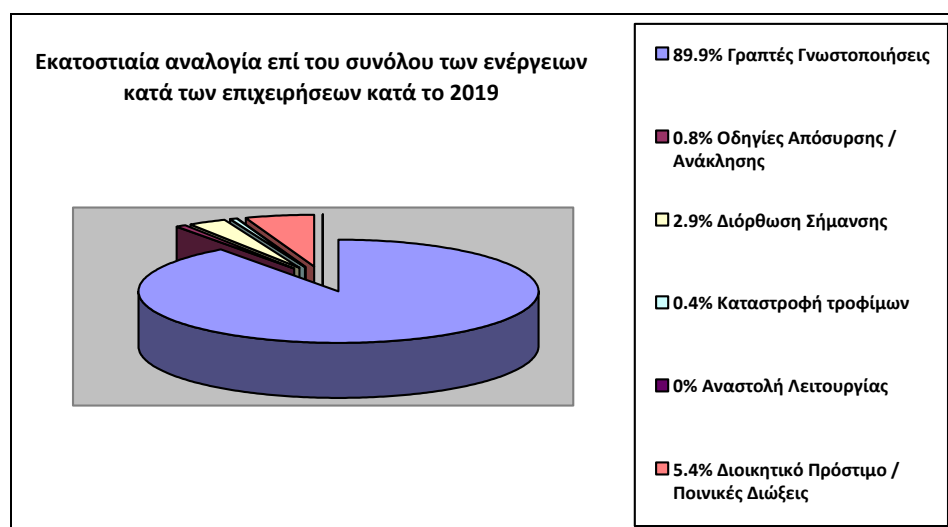
ζ) Σε (100) περιπτώσεις υποβλήθηκε εισήγηση για επιβολή διοικητικού πρόστιμου και σε (11) περιπτώσεις υποβλήθηκε εισήγηση για λήψη δικαστικών μέτρων.

η) Υπήρξαν (4) περιπτώσεις επανεξαγωγής τροφίμων λόγω μη συμμόρφωσης με την νομοθεσία

θ) Από τις Υγειονομικές Υπηρεσίες έχουν γίνει (27) ανακοινώσεις στα Μ.Μ.Ε. και αφορούσαν μη ασφαλή τρόφιμα για σκοπούς ενημέρωσης των καταναλωτών.

ι) Επιπρόσθετα έχουν γίνει (5) ανακοινώσεις στα Μ.Μ.Ε. από Υπεύθυνους Επιχειρήσεων Τροφίμων, με βάση υποχρέωση που προκύπτει από τον Κοινοτικό κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 178/2002.

Όλες οι διορθωτικές ενέργειες που έχουν γίνει κατά το 2019 παρατίθενται στον **πίνακα 6**.

9.2 Ενέργειες για τη διασφάλιση της καταλληλότητας και αποτελεσματικότητας των επίσημων ελέγχων από τις αρμόδιες αρχές

Με σκοπό τη διασφάλιση της καταλληλότητας και αποτελεσματικότητας των επίσημων ελέγχων έγιναν οι πιο κάτω ενέργειες:

α) Εκπαίδευση (επιμόρφωση και κατάρτιση) του προσωπικού πάνω στις μεθόδους και τεχνικές άσκησης επίσημων ελέγχων. Λεπτομερείς κατάσταση παρουσιάζεται στο συνημμένο **πίνακα 7**.

β) Παροχή όλων των αναγκαίων μέσων προς το προσωπικό που ασκεί επίσημους ελέγχους.

γ) Παροχή στο προσωπικό πρόσβασης σε διαπιστευμένα εργαστήρια (Γενικό Χημείο του Κράτους) για διενέργεια εργαστηριακών ελέγχων.

δ) Εξασφάλιση της αναγκαίας εξουσιοδότησης στο προσωπικό για την αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων του. Βάσει της εθνικής νομοθεσίας τα μέλη του προσωπικού που ασκούν επίσημους ελέγχους έχουν εξουσία εισόδου και άσκησης επίσημων ελέγχων σε όλες τις επιχειρήσεις τροφίμων.

ε) Από το 2010 οι Υγειονομικές Υπηρεσίες εφαρμόζουν μετά από σχετική πιστοποίηση Σύστημα Διαχείρισης της Ποιότητας με τις απαιτήσεις του διεθνούς προτύπου ISO 9001:2008, το οποίο εκτός των άλλων προβλέπει την τυποποίηση όλων των διαδικασιών και εντύπων που χρησιμοποιούνται κατά τη διεξαγωγή επίσημων ελέγχων ούτως ώστε να διασφαλίζεται η ομοιομορφία των ελέγχων στο μέγιστο δυνατό βαθμό.

ζ) Αξιοποίηση των ευρημάτων του Εσωτερικού Ελέγχου για σκοπούς καλύτερης οργάνωσης και άσκησης των επίσημων ελέγχων.

9.3 Εκδόσεις Υγειονομικών Υπηρεσιών για ενημέρωση και επιμόρφωση των επιχειρηματιών τροφίμων:

Οι Υγειονομικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας, το 2019 μέσα στα πλαίσια προαγωγής της ασφάλειας τροφίμων και της αέναης προσπάθειας τους για ενημέρωση ή και επιμόρφωση των υπευθύνων των επιχειρήσεων τροφίμων αλλά και των χειριστών τροφίμων, ώστε να συμμορφώνονται με τους κανόνες υγιεινής και γενικά με την νομοθεσία τροφίμων, συνέχισαν να διαθέτουν δωρεάν σε κάθε ενδιαφερόμενο τους ακόλουθους οδηγούς υγιεινής καθώς και άλλο διαφωτιστικό υλικό:

- Οδηγός Υγιεινής Αρ.1 για τις επιχειρήσεις μαζικής εστίασης και ζαχαροπλαστικής (Τρίτη έκδοση, 2016)
- Οδηγός Υγιεινής Αρ.2 για αρτοποιεία και τις επιχειρήσεις διακίνησης και διάθεσης άρτου και προϊόντων αρτοποιίας (Δεύτερη έκδοση, 2010)
- Οδηγός Υγιεινής Αρ.3 για τις επιχειρήσεις αποθήκευσης και διανομής τροφίμων σε συνθήκες περιβάλλοντος, ψύξης ή κατάψυξης (Δεύτερη έκδοση, 2009)
- Οδηγός Υγιεινής Αρ.4 για τις επιχειρήσεις λιανικής πώλησης τροφίμων (Δεύτερη έκδοση, 2010)
- Οδηγός Υγιεινής Αρ.5 για επιχειρήσεις εμφιάλωσης νερού και διάθεσης νερού από βυτιοφόρα οχήματα και βυτία με κερματοδέκτες (Δεύτερη έκδοση, 2018)
- Οδηγός Υγιεινής Αρ.6 για Σχολικά Κυλικεία (Αναθεωρημένη επανέκδοση, 2018)
- Οδηγός Υγιεινής Αρ.7 για πωλητές τροφίμων στις λαϊκές αγορές (Αναθεωρημένη επανέκδοση, 2018)

- Οδηγός Υγιεινής Αρ.8 για επιχειρήσεις παραγωγής, διακίνησης και διάθεσης αναψυκτικών και χυμών
- Οδηγός Υγιεινής Αρ.9 για ανάκληση και ιχνηλασιμότητα των τροφίμων (Πρώτη έκδοση, 2010)
- Εγχειρίδιο: Εφαρμογή του συστήματος HACCP σε επιχειρήσεις επεξεργασίας και εμφιάλωσης μελιού
- Εγχειρίδιο: Εφαρμογή του συστήματος HACCP σε μικρές επιχειρήσεις
- Εγχειρίδιο: Οι περί Σήμανσης, Παρουσίασης και Διαφήμισης Τροφίμων (Γενικοί) Κανονισμοί του 2002 έως το 2005 (Πρώτη έκδοση, 2005)
- Εγχειρίδιο: Σήμανση Μελιού (Πρώτη Έκδοση, 2017)

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ
ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΟΜΕΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
1449 ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Αρ. Φακ.: 4.02.059.01
Αρ. Τηλ.: 22605569
email: vvasiliou@mphs.moh.gov.cy

29 Ιουνίου 2020

Διευθύντρια Ιατρικών Υπηρεσιών
και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας

**Θέμα: Ετήσια έκθεση του Τομέα Εσωτερικού Ελέγχου για το 2019,
για αξιολόγηση των επισήμων ελέγχων που διενεργούνται
από τις Αρμόδιες Αρχές για την ασφάλεια των τροφίμων.**

1. Εισαγωγή

Μέσα στα πλαίσια εφαρμογής του άρθρου 4.6 του κανονισμού (ΕΚ) αρ. 882/2004, ο Τομέας Εσωτερικού Ελέγχου πραγματοποίησε εσωτερικούς ελέγχους το 2019, με βάση τη νομική υποχρέωση που προκύπτει από την πιο πάνω νομοθεσία.

Στόχος των εσωτερικών ελέγχων, ήταν η αξιολόγηση της ορθότητας και αποτελεσματικότητας των διαδικασιών που εφαρμόζονται, καθώς και τα αποτελέσματα των επισήμων ελέγχων που διενεργήθηκαν από τους Υγειονομικούς Λειτουργούς/Επιθεωρητές και κατά πόσο οι στόχοι που τέθηκαν, έχουν επιτευχθεί.

Οι έλεγχοι, κάλυψαν τόσο τα Επαρχιακά γραφεία των Υγειονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας, καθώς και των Υγειονομικών Υπηρεσιών των 8 συνεργαζόμενων Δήμων.

2. Δραστηριότητες

Κατά το 2019, πραγματοποιήθηκαν 12 συνολικά εσωτερικοί έλεγχοι, από τους οποίους, οι 6 ήταν σε επαρχιακό επίπεδο, ένας σε Κεντρικό Επίπεδο (Τομέας Εκπαίδευσης), ένα στο σημείο εισόδου στο Λιμάνι Λεμεσού και 4 σε τοπικό επίπεδο.

Οι προγραμματισμένοι εσωτερικοί έλεγχοι, σε επαρχιακό επίπεδο, κάλυψαν τους πιο κάτω τομείς των επίσημων ελέγχων, που διενεργούνται από τους Υγειονομικούς Λειτουργούς/Υγειονομικούς Επιθεωρητές:

1. Επίσημοι έλεγχοι, σε εγκαταστάσεις επιχειρήσεων τροφίμων
2. Εφαρμογή Εθνικών προγραμμάτων, δειγματοληψίας τροφίμων
3. Έλεγχος, εισαγομένων τροφίμων
4. Παρακολούθηση του συστήματος, έγκαιρης προειδοποίησης για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές (RASFF)
5. Μέτρα επιβολής
6. Παράπονα καταναλωτών
7. Επιμόρφωση προσωπικού

Σε τοπικό επίπεδο διενεργήθηκαν 4 προγραμματισμένοι έλεγχοι, οι οποίοι κάλυψαν κυρίως τον τομέα του επίσημου ελέγχου των επιχειρήσεων τροφίμων, με βάση το πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ των Υγειονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας και των 8 συνεργαζόμενων Δήμων, καθώς και τη διαδικασία εφαρμογής του Εθνικού προγράμματος δειγματοληψίας τροφίμων.

Επίσης, ο έλεγχος επεκτάθηκε και κάλυψε θέματα που αφορούν τη νομοθεσία για τα τρόφιμα, τα μέτρα επιβολής, τα παράπονα των καταναλωτών, τη διαφάνεια και αμεροληψία, την ίση μεταχείριση, την επιμόρφωση των ΥΛ/ΥΕ, καθώς και την υποδομή και τον απαιτούμενο εξοπλισμό που χρειάζεται για την αποτελεσματική διενέργεια των επίσημων ελέγχων.

Μέσα στα πλαίσια των εσωτερικών ελέγχων, που πραγματοποιήθηκαν σε όλες τις επαρχίες και τους συνεργαζόμενους Δήμους, έγινε και επαλήθευση των διορθωτικών ενεργειών που λήφθηκαν, σε αδυναμίες που εντοπίστηκαν κατά τους προηγούμενους ελέγχους.

3. Κύρια ευρήματα

3.1 Άσκηση επίσημων ελέγχων σε επιχειρήσεις τροφίμων

3.1.1 Οργάνωση / Προγραμματισμός / Σχεδιασμός των επίσημων ελέγχων (Άρθρο 3 του Κανονισμού (ΕΚ) αρ. 882/2004)

Σύμφωνα με στοιχεία που δόθηκαν από όλες τις αρμόδιες αρχές που διενεργούν επίσημους ελέγχους, κατά το 2018 λειτουργούσαν Παγκύπρια 12507 επιχειρήσεις τροφίμων. Από τις 12507 επιχειρήσεις, οι 10011 ελέγχονται από τις Υ.Υ του Κράτους και οι υπόλοιπες 2496, ελέγχονται από τις Υ.Υ. των συνεργαζόμενων Δήμων.

Ο επίσημος έλεγχος των πιο πάνω επιχειρήσεων διενεργήθηκε από 87 Υ.Λ/Υ.Ε. των Υγειονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας και 19 Υ.Ε. των 8 συνεργαζόμενων Δήμων.

Από τους επιτόπιους ελέγχους που πραγματοποιήθηκαν από τον Τομέα Εσωτερικού Ελέγχου, διαπιστώθηκε ότι οι επίσημοι έλεγχοι που διεξάχθηκαν κατά το 2018 από τις εν λόγω Αρμόδιες Αρχές, ήταν βασισμένοι σε ετήσια προγράμματα ελέγχου, τα οποία είχαν ετοιμασθεί από κάθε ΥΛ/ΥΕ ξεχωριστά, με βάση την συχνότητα που καθορίζεται στον σχετικό κώδικα πρακτικής.

Σε όλα τα γραφεία των Υγειονομικών Υπηρεσιών του Κράτους και των συνεργαζόμενων Δήμων, υπάρχουν κατάλληλα ηλεκτρονικά αρχεία για όλες τις επιχειρήσεις τροφίμων.

Για την κάθε επιχείρηση υπάρχει ξεχωριστός φάκελος, στον οποίο καταχωρούνται τα αποτελέσματα των επιθεωρήσεων και των εργαστηριακών εξετάσεων, τα μέτρα επιβολής που λαμβάνονται, καθώς και όλη η σχετική αλληλογραφία.

3.1.2 Κριτήρια Λειτουργίας των Αρμοδίων Αρχών (Άρθρο 4, καν. (ΕΚ) αρ. 882/2004)

“Οι Αρμόδιες Αρχές για τη διενέργεια των επίσημων ελέγχων, θα πρέπει να πληρούν ορισμένα λειτουργικά κριτήρια, ώστε να εξασφαλίζεται η αμεροληψία και η αποτελεσματικότητα τους”.

Από τους εσωτερικούς ελέγχους που διενεργήθηκαν, διαπιστώθηκε ότι όλοι οι ΥΛ/ΥΕ που διενεργούν επίσημους ελέγχους :

- Διαθέτουν τη νομική εξουσία να διεξάγουν επίσημους ελέγχους.
- Έχουν υπογράψει δήλωση αμεροληψίας.
- Έχουν πρόσβαση σε επαρκή δυναμικότητα εργαστηρίων για τις δοκιμές.
- Διαθέτουν κατάλληλα συντηρούμενες εγκαταστάσεις και εξοπλισμό, ώστε να μπορούν να διεξάγουν αποτελεσματικά και ουσιαστικά τους επίσημους ελέγχους.

3.1.3 Συντονισμός / Συνεργασία μεταξύ των Αρμοδίων Αρχών (Άρθρο 4.3 Καν. (ΕΚ) αρ. 882/2004)

“Όταν το Κράτος μέλος μεταβιβάζει την Αρμοδιότητα διεξαγωγής των επίσημων ελέγχων και σε άλλες Αρχές διαφορετικές από την Κεντρική Αρμόδια Αρχή, ιδίως δε σε Αρχές περιφερειακού ή τοπικού επιπέδου, πρέπει να υπάρχει ουσιαστικός συντονισμός μεταξύ όλων των αρμοδίων αρχών που συμμετέχουν σε αυτή τη διαδικασία”.

Ο συντονισμός αυτός επιτυγχάνεται με διάφορες συσκέψεις, αλληλογραφία, ηλεκτρονικά μηνύματα, υποβολή μηνιαίων και ετήσιων εκθέσεων.

3.1.4 Κατάρτιση προσωπικού (Άρθρο 6, Καν. (ΕΚ) αρ. 882/2004).

“Η Αρμόδια Αρχή εξασφαλίζει ότι το σύνολο του προσωπικού της που διεξάγει επίσημους ελέγχους, λαμβάνει στον τομέα της αρμοδιότητας του κατάλληλη κατάρτιση, η οποία του παρέχει τη δυνατότητα να εκτελεί σωστά τα καθήκοντα του και να διεξάγει τους ελέγχους κατά τρόπο συνεπή”.

Κατά το 2018, οι περισσότεροι ΥΕ/ΥΛ τόσο των Υγειονομικών Υπηρεσιών όσο και των Δήμων που διενεργούν επίσημους ελέγχους, έχουν λάβει μέρος σε διάφορα σεμινάρια που οργανώθηκαν τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό, με θέματα σχετικά με την υγιεινή και ασφάλεια των τροφίμων.

Από έλεγχο που πραγματοποιήθηκε σε Κεντρικό Επίπεδο και συγκεκριμένα στον τομέα εκπαίδευσης, διαπιστώθηκε ότι υπάρχουν καθορισμένες διαδικασίες για την επιλογή των θεμάτων εκπαίδευσης αλλά και την επιλογή των ατόμων που μεταβαίνουν στο εξωτερικό για συμμετοχή στα προγράμματα (BTSF), με βάση συγκεκριμένα κριτήρια και ανάλυσης των αναγκών και του κινδύνου.

3.1.5 Διαφάνεια εμπιστευτικότητα (Άρθρο 7 Καν. (ΕΚ) αρ. 882/2004).

“Οι Αρμόδιες Αρχές μεριμνούν ώστε να εκτελούν τις δραστηριότητες τους με υψηλό επίπεδο διαφάνειας. Για το σκοπό αυτό, οι σχετικές πληροφορίες που κατέχουν πρέπει να δημοσιοποιούνται το συντομότερο δυνατό”.

Στις Υγειονομικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας, παρέχεται επαρκής ενημέρωση του κοινού για τις ελεγκτικές δραστηριότητες και τα αποτελέσματά τους. Αυτό επιτυγχάνεται κυρίως με τη δημοσίευση της ετήσιας έκθεσης των επισήμων ελέγχων και άλλων ανακοινώσεων στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας, καθώς και με ανακοινώσεις στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

Οι Δήμοι, ενημερώνουν το κοινό για τις ελεγκτικές τους δραστηριότητες και την αποτελεσματικότητά τους, με αναρτήσεις στις ιστοσελίδες των.

3.1.6 Διαδικασίες ελέγχου και επαλήθευσης (Άρθρο 8 Καν. (ΕΚ) αρ. 882/2004).

“Οι Αρμόδιες Αρχές θεσπίζουν διαδικασίες για να επαληθεύουν την αποτελεσματικότητα των επισήμων ελέγχων που διεξάγουν”.

Οι Υπεύθυνοι Υγειονομικοί Επιθεωρητές των Επαρχιών του Υπουργείου Υγείας, διενεργούν διοικητικό έλεγχο για επαλήθευση της ορθότητας και αποτελεσματικότητας των επισήμων ελέγχων που διενεργούνται από τους Υγειονομικούς Λειτουργούς / Επιθεωρητές.

Μετά το πέρας των επισήμων ελέγχων σε επιχειρήσεις τροφίμων, οι φάκελοι ελέγχονται και προσυπογράφονται από τον Υπεύθυνο Υγειονομικό Επιθεωρητή και όπου χρειάζεται δίνονται οι ανάλογες οδηγίες. Σε μερικές περιπτώσεις διενεργούνται και επιτόπιοι έλεγχοι για αξιολόγηση των μεθόδων και τεχνικών που εφαρμόζουν οι ΥΛ/ΥΕ κατά την επιθεώρηση της επιχείρησης.

- Σε ορισμένους Δήμους δεν εφαρμόζεται η/και δεν τεκμηριώνεται επαρκώς η διαδικασία εσωτερικού διοικητικού ελέγχου, έτσι ώστε να ελέγχεται και να επαληθεύεται η καταλληλότητα και αποτελεσματικότητα των επισήμων ελέγχων που διενεργούνται από τους Υγειονομικούς Επιθεωρητές.

3.1.7 Συχνότητα και συνοχή των επισήμων ελέγχων σε επιχειρήσεις τροφίμων (Άρθρο 3.1 Καν. (ΕΚ) αρ. 882/2004).

“Οι Αρμόδιες Αρχές διασφαλίζουν ότι πραγματοποιούνται επίσημοι ελέγχοι τακτικά και βάσει των κινδύνων και με την κατάλληλη συχνότητα, για την επίτευξη των στόχων του παρόντος κανονισμού”.

- Από τους ελέγχους που διενεργήθηκαν, στις Υγειονομικές Υπηρεσίες του Κράτους και των συνεργαζόμενων Δήμων διαπιστώθηκε ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις δεν επιτεύχθηκε η συχνότητα και η συνοχή των επισήμων ελέγχων σε επιχειρήσεις τροφίμων, όπως αυτή έχει καθορισθεί με βάση την επικινδυνότητα, στον σχετικό “Κώδικα πρακτικής των επισήμων ελέγχων σε επιχειρήσεις τροφίμων”.
- Λόγω της μη εφαρμογής της καθορισμένης συχνότητας, σε ορισμένες περιπτώσεις δεν διενεργείται έγκαιρη επανεπιθεώρηση για επαλήθευση των διορθωτικών ενεργειών που έχει προβεί ο υπεύθυνος της επιχείρησης, σε σοβαρές παρατηρήσεις που εντοπίστηκαν κατά τη διάρκεια των επίσημων ελέγχων.

3.1.8 Σύνταξη εκθέσεων για τους επίσημους ελέγχους. (Άρθρο 9 του Κανονισμού (ΕΚ) αρ. 882/2004)

“Η Αρμόδια Αρχή συντάσσει εκθέσεις για τους επίσημους ελέγχους που έχει πραγματοποιήσει.

Από τους ελέγχους που πραγματοποιήθηκαν, διαπιστώθηκε ότι οι υπεύθυνοι των επιχειρήσεων τροφίμων ενημερώνονται πάντοτε γραπτώς από τους ΥΛ/ΥΕ για τα ευρήματα των επισήμων ελέγχων, όπως προνοείται από το παρόν άρθρο και τον σχετικό κώδικα πρακτικής.

3.1.9 Δραστηριότητες, μέθοδοι και τεχνικές ελέγχου. (Άρθρο 10 του Κανονισμού (ΕΚ) αρ. 882/2004)

“Οι εργασίες που σχετίζονται με τους επίσημους ελέγχους, διεξάγονται κατά κανόνα με τη χρήση κατάλληλων μεθόδων και τεχνικών ελέγχου.”

- Παρά το γεγονός ότι οι μέθοδοι και τεχνικές που ακολουθούνται από τους ΥΛ/ΥΕ κατά τη διάρκεια των επισήμων ελέγχων σε επιχειρήσεις τροφίμων, είναι σε γενικές γραμμές ικανοποιητικές, εντούτοις υπάρχουν περιθώρια για περαιτέρω βελτίωση, ιδιαίτερα σε ότι αφορά την σχολαστικότητα των επιθεωρήσεων, για εντοπισμό και καταγραφή όλων των αδυναμιών που πιθανόν να υπάρχουν σε μια επιχείρηση τροφίμων.
- Επίσης κατά τη διάρκεια των επιθεωρήσεων, πρέπει να δίνεται περισσότερη έμφαση από τους Υγειονομικούς Επιθεωρητές, στις ορθές υγιεινές πρακτικές που εφαρμόζονται από το προσωπικό της επιχείρησης.

- Παράλληλα πρέπει να χρησιμοποιείται περισσότερο η μέθοδος των συνεντεύξεων με τους χειριστές των τροφίμων, ούτως ώστε να διαπιστώνεται ο βαθμός της εκπαίδευσης των και να μη περιορίζεται μόνο στην γραπτή τεκμηρίωση που παρουσιάζεται από τον Υπεύθυνο της επιχείρησης.

3.1.10 Εφαρμογή διαδικασιών με βάση τις αρχές του συστήματος HACCP. **(Άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΚ) αρ. 852/2004)**

“Οι υπεύθυνοι επιχειρήσεων τροφίμων θεσπίζουν, εφαρμόζουν και διατηρούν πάγια διαδικασία ή διαδικασίες βάσει των αρχών HACCP”.

- Από τους ελέγχους που έχουν διενεργηθεί τόσο στις κρατικές Υπηρεσίες, όσο και στις Υπηρεσίες των Δήμων και από τα στοιχεία που έχουν δοθεί, φαίνεται ότι ένα ποσοστό περίπου 13,0% των επιχειρήσεων, δεν εφαρμόζουν διαδικασίες με βάση τις αρχές του συστήματος HACCP.

3.1.11 Καταχώρηση των επιχειρήσεων τροφίμων. **(Άρθρο 31 του Κανονισμού (ΕΚ) αρ. 882/2004 και άρθρο 6 του Κανονισμού (ΕΚ) αρ. 852/2004).**

“Κάθε υπεύθυνος επιχείρησης τροφίμων κοινοποιεί στη σχετική Αρμόδια Αρχή, με τον τρόπο που απαιτεί η τελευταία, κάθε εγκατάσταση υπό τον έλεγχο του η οποία εκτελεί οιοδήποτε στάδιο παραγωγής, μεταποίησης και διανομής τροφίμων, προκειμένου να καταχωρισθεί”.

- Από τους ελέγχους που έχουν διενεργηθεί τόσο στις Υγειονομικές Υπηρεσίες, όσο και στις Υπηρεσίες των Δήμων και σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουν δοθεί, φαίνεται ότι ένα ποσοστό περίπου 12.0% των επιχειρήσεων, δεν είναι καταχωρημένες στο μητρώο του Δ.Ι.Υ.& Υ.Δ.Υ.

3.1.12 Μέτρα επιβολής και κυρώσεις (Άρθρα 54 & 55) Καν. (ΕΚ)αρ.882/2004)

“Εάν η Αρμόδια Αρχή διαπιστώσει μη συμμόρφωση, λαμβάνει μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσει ότι ο υπεύθυνος της επιχείρησης θα διορθώσει την κατάσταση. Οι προβλεπόμενες κυρώσεις πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές”.

- Από δειγματοληπτικό έλεγχο, που διενεργήθηκε σε κυρώσεις που επιβλήθηκαν σε Υπευθύνους επιχειρήσεων τροφίμων διαπιστώθηκε, ότι υπάρχει ίση μεταχείριση στην επιβολή διοικητικού προστίμου.

3.2 Εφαρμογή Εθνικών προγραμμάτων δειγματοληψίας τροφίμων.

Μέσα στο πλαίσιο συνεργασίας, μεταξύ των Υγειονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας και των Υγειονομικών Υπηρεσιών των συνεργαζόμενων Δήμων εφαρμόζεται το Εθνικό πρόγραμμα δειγματοληψιών τροφίμων, κατόπιν υπογραφής σχετικού πρωτοκόλλου συνεργασίας.

Οι δειγματοληψίες, διενεργούνται από έμπειρο και καταρτισμένο προσωπικό, το οποίο είναι εφοδιασμένο με όλο τον απαραίτητο εξοπλισμό που απαιτείται για τη δειγματοληψία.

3.2.1 Υλοποίηση των Εθνικών προγραμμάτων δειγματοληψίας τροφίμων.

Από τον έλεγχο που διενεργήθηκε διαπιστώθηκε ότι, το Εθνικό πρόγραμμα δειγματοληψίας τροφίμων για το 2018, έχει υλοποιηθεί σε ικανοποιητικό βαθμό.

Σε μερικές περιπτώσεις που δεν κατέστη δυνατό να ληφθούν τα δείγματα, έχει ενημερωθεί γραπτώς η Κεντρική Αρμόδια Αρχή.

3.2.2 Εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης, της αξιοπιστίας και της αντιπροσωπευτικότητας της δειγματοληψίας.

Διαπιστώθηκε ότι, καταβάλλεται προσπάθεια έτσι ώστε τα δείγματα να λαμβάνονται εκ περιτροπής από διάφορους επιχειρηματίες, με σκοπό να μην παραβιάζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης και να διασφαλίζεται η αντιπροσωπευτικότητα και αξιοπιστία των αποτελεσμάτων, των εργαστηριακών ελέγχων.

3.2.3 Αρχαιοθέτηση αποτελεσμάτων εργαστηριακών ελέγχων.

Τηρούνται ηλεκτρονικά αρχεία, στα οποία καταγράφονται οι δειγματοληψίες τροφίμων και τα αποτελέσματα των αναλύσεων, για κάθε εργαστήριο.

Τα αποτελέσματα των αναλύσεων, κοινοποιούνται πάντοτε στους αντίστοιχους φακέλους των επιχειρήσεων, από τις οποίες λήφθηκαν τα δείγματα.

3.2.4 Ενημέρωση των Υπευθύνων των επιχειρήσεων.

Οι υπεύθυνοι των επιχειρήσεων, από τις οποίες λαμβάνονται τα δείγματα ενημερώνονται πάντοτε γραπτώς, για τα αποτελέσματα των αναλύσεων.

3.3 Έλεγχος εισαγομένων τροφίμων από τρίτες χώρες.

Ο έλεγχος των εισαγομένων τροφίμων από τρίτες χώρες, διενεργείται μόνο από τους ΥΛ/ΥΕ του Κράτους.

Από τους ελέγχους που διενεργήθηκαν, διαπιστώθηκε ότι σε όλα τα επαρχιακά γραφεία υπάρχει κατάλληλο ηλεκτρονικό και αρχείο, για όλους τους εισαγωγείς τροφίμων.

Επίσης υπάρχει ξεχωριστός φάκελος, για κάθε εισαγωγή τροφίμων, στον οποίο καταχωρείται όλη η σχετική αλληλογραφία.

Με βάση τους φακέλους και τα αρχεία που έχουν εξεταστεί, φαίνεται ότι η διαδικασία του ελέγχου εισαγομένων τροφίμων διεξάγεται ικανοποιητικά.

3.4 Σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης για τρόφιμα και ζωοτροφές (RASFF)

Η παρακολούθηση του συστήματος (RASFF), διενεργείται μόνο από τους ΥΛ/ΥΕ του Κράτους.

Από τον έλεγχο που διεξάχθηκε διαπιστώθηκε ότι, οι διαδικασίες που ακολουθούνται σε όλα τα επαρχιακά γραφεία, συμφωνούν πλήρως με τον σχετικό κώδικα πρακτικής και τις εκάστοτε εγκυκλίους και υπάρχει ικανοποιητικός συντονισμός με την κεντρική Αρμόδια Αρχή.

4. Εισηγήσεις για διορθωτικές ενέργειες από τις αρμόδιες αρχές

Για την επίτευξη του κύριου στόχου της διασφάλισης της ασφάλειας και ποιότητας των τροφίμων, καθώς και των δικαιωμάτων των καταναλωτών, είναι αναγκαίο να ληφθούν τα πιο κάτω διορθωτικά μέτρα προκειμένου να εξασφαλιστεί σταδιακά η συμμόρφωση με τη νομοθεσία για τα τρόφιμα, στο μέγιστο δυνατό βαθμό.

4.1 Υγειονομικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας

4.1.1 Να γίνει προσπάθεια ώστε να εφαρμοσθεί πλήρως ο κώδικας πρακτικής για την κατηγοριοποίηση των επιχειρήσεων τροφίμων με βάση την επικινδυνότητα και τον καθορισμό συχνότητας επισήμων ελέγχων , στις επιχειρήσεων τροφίμων

4.1.2 Στις περιπτώσεις που εντοπίζονται σοβαρές παραβάσεις της νομοθεσίας, να διενεργείται έγκαιρη επανεπιθεώρηση, με σκοπό την επαλήθευση των διορθωτικών ενεργειών που λαμβάνονται από τους Υπεύθυνους των επιχειρήσεων σε παρατηρήσεις των ΥΛ/ΥΕ και στις περιπτώσεις που δεν παρατηρείται συμμόρφωση, να λαμβάνονται όλα τα υπό τις περιστάσεις ενδεδειγμένα μέτρα.

4.1.4 Να συνεχισθεί η προσπάθεια, για καταχώρηση όλων των επιχειρήσεων τροφίμων στο μητρώο του Δ.Ι.Υ και Υ.Δ.Υ.

4.1.5 Να συνεχισθεί η προσπάθεια, για εφαρμογή των διαδικασιών με βάση τις αρχές του HACCP, σε όλες τις επιχειρήσεις τροφίμων

4.2 Υγειονομικές Υπηρεσίες των Δήμων

4.2.1 Να γίνει προσπάθεια ώστε να εφαρμοστεί πλήρως ο κώδικας πρακτικής για την κατηγοριοποίηση των επιχειρήσεων τροφίμων με βάση την επικινδυνότητα και τον καθορισμό συχνότητας επισήμων ελέγχων , στις επιχειρήσεων τροφίμων.

4.2.2 Στις περιπτώσεις που εντοπίζονται σοβαρές παραβάσεις της νομοθεσίας, να διενεργείται έγκαιρη επανεπιθεώρηση, με σκοπό την επαλήθευση των διορθωτικών ενεργειών που λαμβάνονται από τους υπευθύνους των επιχειρήσεων, σε παρατηρήσεις των ΥΛ/ΥΕ και στις περιπτώσεις που δεν παρατηρείται συμμόρφωση, να λαμβάνονται όλα τα υπό τις περιστάσεις ενδεδειγμένα μέτρα.

- 4.2.3** Να συνεχισθεί η προσπάθεια, για καταχώρηση όλων των επιχειρήσεων τροφίμων στο μητρώο του Δ.Ι.Υ και Υ.Δ.Υ.
- 4.2.4** Να συνεχισθεί η προσπάθεια για εφαρμογή των διαδικασιών με βάση τις αρχές του HACCP, σε όλες τις επιχειρήσεις τροφίμων.
- 4.2.5** Να ασκείται και να τεκμηριώνεται, συχνός εποπτικός έλεγχος από τους Υπεύθυνους Υγειονομικούς Επιθεωρητές, ούτως ώστε να διασφαλίζεται η ορθή εφαρμογή και η αποτελεσματικότητα των επισήμων ελέγχων.

5.0 Γενικά σχόλια / συμπεράσματα

Κατά τους εσωτερικούς ελέγχους που διενεργήθηκαν το 2018, η γενική διαπίστωση είναι ότι παρουσιάζεται σταδιακή, αλλά σταθερή βελτίωση σε όλα τα συστήματα των επισήμων ελέγχων που εφαρμόζονται από τις Αρμόδιες Αρχές.

Η υλοποίηση, των πλείστων από τις εισηγήσεις των προηγούμενων ελέγχων έχει αναβαθμίσει περαιτέρω, την ποιότητα των παρεχόμενων υγειονομικών υπηρεσιών.

Επισημαίνεται ιδιαίτερα, το γεγονός της σταθερής μείωσης των μη καταχωρημένων επιχειρήσεων τροφίμων στο μητρώο του Δ.Ι.Υ. & Υ.Δ.Υ, καθώς και της μείωσης του αριθμού των επιχειρήσεων τροφίμων που δεν εφαρμόζουν διαδικασίες με βάση τις αρχές του συστήματος HACCP.

Υπογραμμίζεται η πολύ καλή οργάνωση και τήρηση όλων των απαραίτητων ηλεκτρονικών και έντυπων αρχείων, που χρειάζονται για την σωστή εφαρμογή και παρακολούθηση των επισήμων ελέγχων.

Ανεξάρτητα με τα πιο πάνω, θεωρώ ότι υπάρχουν περιθώρια για περαιτέρω βελτίωση, ιδιαίτερα στον τομέα της συχνότητας και αποτελεσματικότητας των επισήμων ελέγχων σε επιχειρήσεις τροφίμων, καθώς και στις μεθόδους και τεχνικές που εφαρμόζονται από τους ΥΛ/ΥΕ.

Επίσης πρέπει να συνεχισθεί η προσπάθεια για κατάλληλη επιμόρφωση των Υγειονομικών Λειτουργών/Επιθεωρητών στα θέματα υγιεινής και ασφάλειας των τροφίμων, δίνοντας έμφαση στις μεθόδους και τεχνικές που εφαρμόζονται κατά τη διάρκεια των επισήμων ελέγχων σε επιχειρήσεις τροφίμων.

Τέλος υπογραμμίζεται η άριστη συνεργασία που επιδείχθηκε μεταξύ του Τομέα Εσωτερικού Ελέγχου και των Υγειονομικών Λειτουργών/Επιθεωρητών, τόσο του Υπουργείου Υγείας, όσο και των συνεργαζόμενων Δήμων.

(Βάσος Βασιλείου)
Υπεύθυνος
Τομέα Εσωτερικού Ελέγχου

ΠΙΝΑΚΑΣ 1	ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ 2019	T-Φ-085/2
-----------	--	-----------

Κατηγορία / Βαθμοί		ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ				ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ (ΟΛΟΚΛΗΡ. & ΜΕΡΙΚΟΙ) ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
		4	3	2	1		
		130-120	119-88	87-67	66-0		
Συχνότητα							
ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΑΝΑ ΕΤΟΣ	Αριθμός επιχειρήσεων που έχουν επιθεωρηθεί 4 φορές ή περισσότερες	20	159	153	54	386	1544
	Αριθμός επιχειρήσεων που έχουν επιθεωρηθεί 3 φορές	49	586	637	233	1505	4515
	Αριθμός επιχειρήσεων που έχουν επιθεωρηθεί 2 φορές	38	528	2473	998	4037	8074
	Αριθμός επιχειρήσεων που έχουν επιθεωρηθεί 1 φορά	29	679	1616	4118	6442	6442
	Αριθμός επιχειρήσεων που δεν έχουν επιθεωρηθεί καθόλου	12	51	149	117	329	
ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ		148	2003	5028	5520	12699	20904

ΠΙΝΑΚΑΣ 2	ΜΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΙΑΠΙΣΤΩΘΗΚΑΝ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΕΘΝΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ 2019	Τ-Φ-086/2
-----------	---	-----------

Α/Α	Εθνικό Πρόγραμμα	Ολικός αριθμός	
		Δειγμάτων	Μη συμμορφώσεων*
2.1	Πρόγραμμα μικροβιολογικού ελέγχου τροφίμων (*σε περιπτώσεις λήψης πολλαπλών δειγμάτων για τον έλεγχο ενός τροφίμου, στις μη συμμορφώσεις να γίνεται αριθμητική αναφορά στο ακατάλληλο τρόφιμο και όχι στα δείγματα, για να αποφεύγεται η παραπλανητική αύξηση των ακατάλληλων δειγμάτων)	1389	25
2.2	Πρόγραμμα ελέγχου πρόσθετων ουσιών και για ειδικές αναλύσεις	695	8
2.3	Πρόγραμμα ελέγχου υπολειμμάτων γεωργικών φαρμάκων	391	19
2.4	Πρόγραμμα ελέγχου γενετικά τροποποιημένων τροφίμων	198	0
2.5	Πρόγραμμα ελέγχου υλικών και αντικειμένων σε επαφή με τρόφιμα	1203	5
2.6	Πρόγραμμα ελέγχου συμπληρωμάτων διατροφής	43	0
2.7	Πρόγραμμα ελέγχου για περιβαλλοντικούς ρύπους και φυσικών τοξινών	406	29
2.8	Πρόγραμμα ελέγχου για αλλεργιογόνες ουσίες	360	16
2.9	Πρόγραμμα ελέγχου για σύσταση ποιότητα και θρεπτική αξία τροφίμων	322	18
2.10	Πρόγραμμα ελέγχου Φ.Μ.Ν. και εμφιαλωμένων νερών	216	4
2.11	Νοθεία σε κρεατοπαρασκευάσματα ζώων DNA	78	2
2.12	Έλεγχος αυθεντικότητας τροφίμων και ποτών	72	1
ΣΥΝΟΛΟ		5373	127

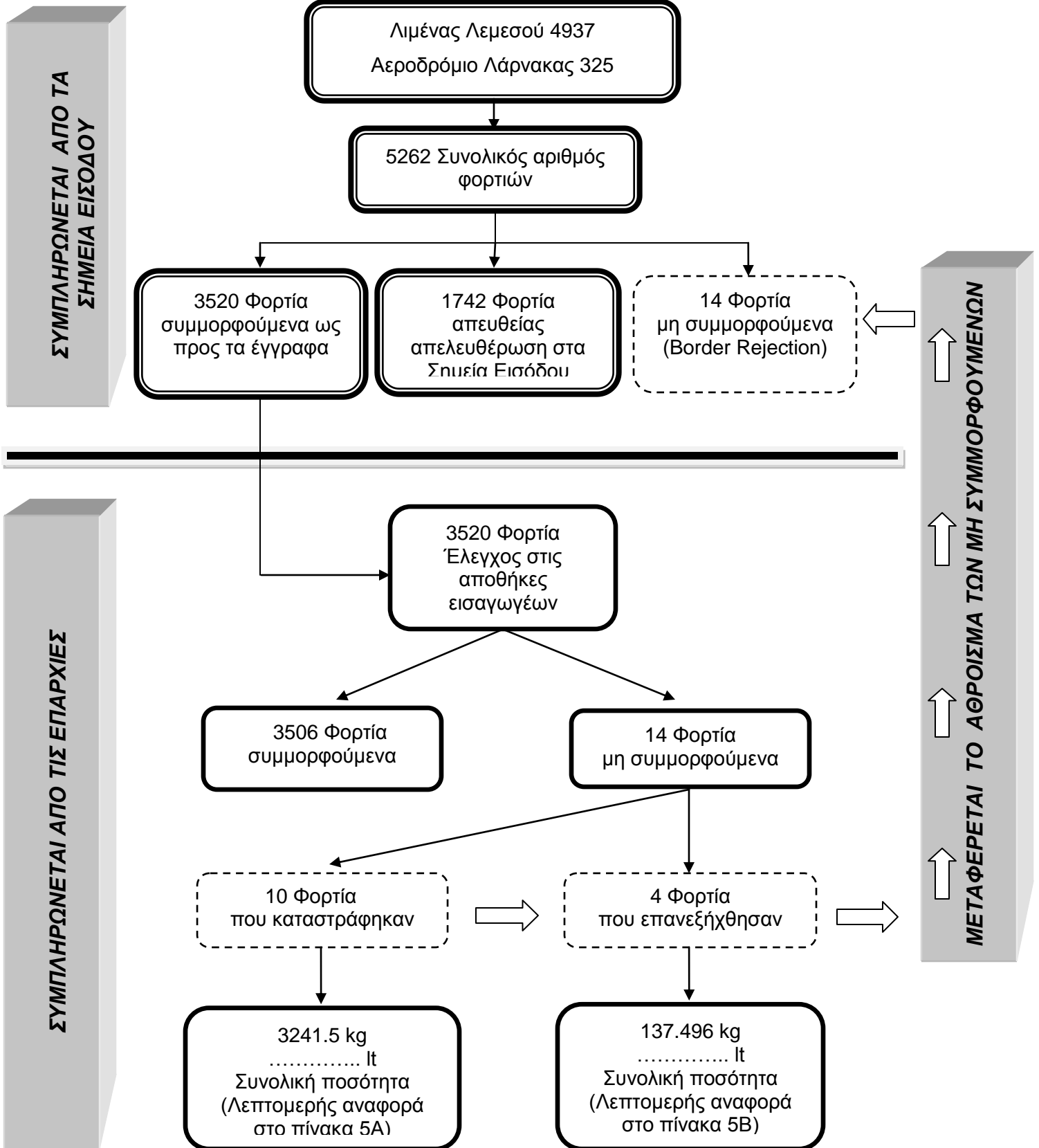

ΠΙΝΑΚΑΣ 3	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΓΚΑΙΡΗΣ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ (RASFF) ΓΙΑ ΤΟ 2019	T-Φ-087/4
-----------	---	-----------

A/A	Δραστηριότητα	Αριθμός
1	Σύνολο γνωστοποιήσεων που δημοσιεύθηκαν στο RASFF αξιολογήθηκαν και ανάλογα προωθήθηκαν στις συνεργαζόμενες υπηρεσίες	4021
1.1	Γνωστοποιήσεις τύπου «Alert»	1142
1.2	Γνωστοποιήσεις τύπου «Information Notification»	1385
1.3	Γνωστοποιήσεις τύπου «Border Rejection»	1476
1.4	Γνωστοποιήσεις τύπου «News»	18
1.5	Γνωστοποιήσεις τύπου «Additional Information»	5597
2	Σύνολο γνωστοποιήσεων που δημοσιεύθηκαν στο RASFF και αφορούσαν διανομή στην Κύπρο	46
3	Σύνολο γνωστοποιήσεων που δηλώθηκαν στο RASFF από την Κύπρο	25
3.1	Γνωστοποιήσεις που δηλώθηκαν από τις Υγειονομικές Υπηρεσίες	18
3.2	Γνωστοποιήσεις που δηλώθηκαν από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	7
3.3	Γνωστοποιήσεις που δηλώθηκαν από το Τμήμα Γεωργίας	0
4	Σύνολο γνωστοποιήσεων RASFF για τις οποίες δόθηκε απάντηση από την Κύπρο, ως γνωστοποιήσεις τύπου «Follow-Up»	59
4.1	Γνωστοποιήσεις που δηλώθηκαν από τις Υγειονομικές Υπηρεσίες	53
4.2	Γνωστοποιήσεις που δηλώθηκαν από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	5
4.3	Γνωστοποιήσεις που δηλώθηκαν από το Τμήμα Γεωργίας	1
5	Σύνολο ανακοινώσεων στα M.M.E.	
5.1	Ανακοινώσεις από τις Υγειονομικές Υπηρεσίες στα M.M.E. για μη ασφαλή τρόφιμα	27
5.2	Ανακοινώσεις από τους Υπεύθυνους Επιχειρήσεων Τροφίμων στα M.M.E. για μη ασφαλή τρόφιμα	5

ΠΙΝΑΚΑΣ 4	ΜΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΙΑΠΙΣΤΩΘΗΚΑΝ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΕΠΙΣΗΜΟ ΕΛΕΓΧΟ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΤΟ 2019	Τ-Φ-088/2
------------------	---	------------------

A/A	Είδος μη συμμόρφωσης	Αριθμός μη συμμορφώσεων
4.1	Προαπαιτούμενα (κτηριακά / εγκαταστάσεις / εξοπλισμός κ.ά.)	2278
4.2	Εφαρμογή αρχών HACCP	928
4.3	Υλικά και αντικείμενα σε επαφή με τρόφιμα	118
4.4	Πρώτες ύλες	51
4.5	Τελικά προϊόντα	35
4.6	Ιχνηλασιμότητα	21
4.7	Σήμανση	605
ΣΥΝΟΛΟ		4036

ΠΙΝΑΚΑΣ 5Α	ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ 2019	T-Φ-090/1
-------------------	--	------------------

Φορτία Τροφίμων που καταστράφηκαν επειδή κρίθηκαν ακατάλληλα κατά τον έλεγχο στα σημεία εισόδου ή στις αποθήκες των εισαγωγέων

A/A	Είδος τροφίμου	Αιτία καταστροφής	Ποσότητα kg/lt
1	Μπαχαρικά	Φυτοφάρμακα	204 Kg
2	Ταχίνι	Μικροβιολογικό	720 Kg
3	Λουβί	Εκτός ορίων (φυτοφάρμακα)	930 Kg
4	Μαρμελάδες	Πρόσθετα που απαγορεύονταν η χρήση τους στις μαρμελάδες	237.5 Kg
5	Φακές	Είχε παρέλθει η τελική ημερομηνία ανάλωσης	1150 Kg
ΣΥΝΟΛΟ			3241.5 kg

ΠΙΝΑΚΑΣ 5B	ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ 2019	T-Φ-091/1
-------------------	--	------------------

Φορτία τροφίμων που επενεξήχθησαν επειδή κρίθηκαν ως μη συμμορφούμενα κατά τον έλεγχο στα σημεία εισόδου ή στις αποθήκες των εισαγωγέων

A/A	Είδος τροφίμου	Αιτία μη συμμόρφωσης	Ποσότητα kg/lt
1	Λουβί	Εκτός ορίων (φυτοφάρμακα)	22070 Kg
2	Ρύζι	Εκτός ορίων (φυτοφάρμακα)	24190 Kg
3	Ρύζι	Εκτός ορίων (φυτοφάρμακα)	20000 Kg
4	Ρύζι	Εκτός ορίων (φυτοφάρμακα)	20000 Kg
5	Ενεργειακά Ποτά	Ακατάλληλο μετά από δειγματοληψία – πρόσθετα	13781 Kg
6	Σουσάμι	Σαλμονέλα	18455 Kg
7	Σουσάμι	Σαλμονέλα	19000 Kg
ΣΥΝΟΛΟ			137.496 kg

ΠΙΝΑΚΑΣ 6	ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ ΚΑΤΑ ΤΟ 2019 ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟ ΜΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΕΩΝ	ΤΦ-092/1
------------------	---	-----------------

Διορθωτικές ενέργειες		Αριθμός περιπτώσεων αποστολής προειδοποιητικών επιστολών	Αριθμός περιπτώσεων με εισήγηση για επιβολή διοικητικού πρόστιμου	Αριθμός περιπτώσεων με εισήγηση για λήψη δικαστικών μέτρων	Αριθμός περιπτώσεων αναστολής λειτουργίας επιχειρήσεων τροφίμων	Αριθμός περιπτώσεων απόσυρσης τροφίμων από την αγορά	Αριθμός περιπτώσεων καταστροφής τροφίμων	Αριθμός περιπτώσεων επανεξαγωγής τροφίμων	Αριθμός περιπτώσεων γραπτών οδηγιών για διόρθωση σήμανσης ή αλλαγής χρήσης προϊόντος
Μη συμμορφώσεις									
6.1	Κατά τον επίσημο έλεγχο σε επιχειρήσεις τροφίμων	1765	30	10	0	0	0	0	60
6.2.	Μετά από δειγματοληψίες τροφίμων ή υλικών και αντικειμένων σε επαφή με τρόφιμα	38	70	1	0	17	0	0	0
6.3	Κατά τον έλεγχο εισαγόμενων τροφίμων	0	0	0	0	0	10	4	0
	ΣΥΝΟΛΟ	1803	100	11	0	17	10	4	60

ΠΙΝΑΚΑΣ 7	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΠΟΥ ΑΣΚΟΥΝ ΕΠΙΣΗΜΟΥΣ ΕΛΕΓΧΟΥΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 2019	T-Φ-093/1
------------------	---	------------------

Θέμα Εκπαίδευσης	Περίοδος	Εκπαίδευση εκτός Κύπρου	Εκπαίδευση εντός Κύπρου	Αριθμός Λειτουργιών
Food Additives - Legislation and control of food improvement agents - Course 1(BTSF)	5 Ημέρες σε 3 διαφορετικές περιόδους	✓		3
FLEP e-commerce WG - 10th meeting	13-14/05.2019	✓		2
EU SHIPSAN ACT Joint Action Υγειονομικοί ελέγχοι σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Εγχειρίδιο Ελέγχου Επιβατικών Πλοίων	12-14/03/2019	✓		2
EU Healthy Gateways Joint Action (Grant Agreement 801493) 1st general Assembly	13-14/06/2019	✓		1
"e-commerce of food" - International Conference on Trends and Official Control	24-26/06/2019	✓		1
BTSF Workshop "Food Contact Material (FCM)- Audit Results"	4-6/06/2019	✓		1
Food Additives - Legislation and control of food improvement agents - Course 2(BTSF)	1-5/07/2019	✓		1
Food Contact Materials «the control of food contact materials, their use and marketing» - control inspectors (BTSF)	4 ημέρες σε 3 διαφορετικές περιόδους	✓		3
Food Fraud Course A New investigation techniques aiming at identifying potential fraud along the food chain (BTSF)	14-17/10/2019	✓		1
Food Hygiene and Flexibility (BTSF)	5 ημέρες σε 3 διαφορετικές περιόδους	✓		3
Food-borne outbreaks investigation- Preparedness and management of foodborne outbreaks (BTSF)	15-18/01/2029	✓		2
HACCP - auditing general hygiene requirements and control procedures based on the HACCP principles	5 ημέρες σε 2 διαφορετικές περιόδους	✓		3

developed by FBOs (BTSF)				
Microbiological Criteria	4 ημέρες σε 2 διαφορετικές περιόδους	✓		2
Controls on contaminants in food and feed (CTM) Course 1 (BTSF)	4 ημέρες σε 2 διαφορετικές περιόδους	✓		2
Trade Control and Expert System (TRACES) BTSF TRACES use at import of feed and food of non-animal origin (BTSF)	4 ημέρες σε 2 διαφορετικές περιόδους	✓		2
Επίσημος Έλεγχος στον τομέα του ελαιόλαδου	30.09.2019-04.10.2019,	✓		2
Ημερίδα Υγ/κών Υπ/σιών 1.Κανονισμός 2017/625 για επίσημους ελέγχους 2. Διερεύνηση ηλεκτρονικού εμπορίου τροφίμου 3.Παρασκευή & Σήμανση βοτανούχων συμπληρωμάτων διατροφής & βαμμάτων 4. Τρ/ση Περί της Ποιότητας του Νερού Ανθρώπινης Κατανάλωσης Νόμων	06/12/2019		✓	55
Το conversation module του RASFF Το νέο εργαλείο για την εκτίμηση επικινδυνότητας στα Τρόφιμα του RASFF - Rapid Assessment of Contaminant Exposure tool (RACE)	1 ημέρα 27/09/2019		✓	5
Εκπαίδευση στο ηλεκτρονικό σύστημα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής TRACES με εκπαιδευτές Stephane Grancolas (EC) και Orfeas Sardelis(EC)	09-10/07/2019		✓	26
Εκπαίδευση στο ηλεκτρονικό σύστημα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής TRACES με εκπαιδευτές Orfeas Sardelis(EC) και Lucia Lena Alberdi (EC)	15-16/10/2019		✓	2
SHIPSAN Training Program on Evidence - Based Practices on Entry/Exit screening for infectious diseases in humans	30-31/01/2019	✓		1
Training of the trainer's course - Preparedness and response to public health events at airports	18-19/10/2019	✓		1
Vector Borne Operational Workshop	15-17/10/2019	✓		1

Αποτελεσματική διαχείριση χρόνου	14-15/10/2019		✓	2
Αποτελεσματική Διοίκηση & Ηγεσία	27-28/06/2019		✓	4
Αποτελεσματική Επικοινωνία	04-05/11/2019		✓	6
Διαχείριση Αλλαγών	28-29/05/2019		✓	6
Εκπαίδευση στις Πρώτες Βοήθειες	1 ημέρα σε 4 διαφορετικές περιόδους		✓	61
Εκπαιδευτικό πρόγραμμα σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων στο προσωπικό των Υγειονομικών Υπηρεσιών	22.05.2019		✓	26
Εργαστήριο για τα Οφέλη από την Αξιοποίηση Αποβλήτων Γυαλιού στις Τουριστικές Περιοχές	1 ημέρα 24-06-19		✓	2
ΣΥΝΟΛΟ		19	11	229